

KONZERVATIZAM NAŠIH
NEDOSTAJU SREDSTVA ZA PREDŠKOLNE
INSTITUCIJE
STARA SHVACANJA O ZANATSTVU
PONOVO TROVANJE
SUVENIRE TREBAMO, ALI KAKVE
TAKO SE PROPAGIRA TURIZAM
MAMA, NEĆES ME VIŠE TUĆI
IGRA SLUČAJA NA RELACIJI PARIZ—KISTANJE
ČAKULE
GRADANI I REFORMA
BROJKOMANIJA ILI ANOMALIJA
SAMPIONI DRUGE LIGE BEZ ZIMSKOG BAZENA

šibenski listi

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE ŠIBENIK

GOD. XIV — BROJ 679 — CIJENA 40 DINARA

LIST IZLAZI SRIJEDOM

ŠIBENIK, 22. RUJNA 1965. GODINE

Utvrđen program proslave

DELEGACIJA KOMUNISTIČKE PARTIJE ITALIJE U ŠIBENIKU

Suradnja dviju pokrajina

Osamnaestog rujna doputovala je iz Splita u Šibenik delegacija Komunističke partije Italije iz Regio Marche Guido, na čelu sa sekretarom Giuseppeom Angelinijem. Ovim talijanski komunisti uzvraćaju posjet koji je delegacija SK kotara Split učinila toj talijanskoj pokrajini tokom ljetne ove godine.

Pored sekretara Giuseppea Angelinija, u Šibenik su doputovali i Ferdinando Cavatassi, Ronaldo Clementoni, Aldo Bianchi, Rolando Marconi, Adro Galazzi, Secondo Gianni i Rodolfo Divi. U pratnji talijanskih gostiju nalazili su se i predsjednik Skupštine kotara Split Zvone Jurišić i Mrko Prelas, član Kotarskog komiteta SK Split.

Goste su u Šibeniku dočekali predsjednik Skupštine općine Jakov Grubišić, sekretar Općinskog komiteta SK Paško Periša, predstavnici Socijalističkog saveza, Sindikata, Saveza omladine i drugi društveno-politički radnici komune.

Za vrijeme razgovora u Gradskoj vijećnici talijanske komuniste pozdravio je predsjednik Skupštine općine Jakov Grubišić, koji je gostima uručio poklone. Nakon toga prisutne je pozdravio Paško Periša, koji je istakao da su nama dobro poznati napori radničke klase Italije — u traženju najboljeg puta u socijalizam, o čemu su se jugoslavenski komunisti i javnost uvjerali za vrijeme rada VIII kongresa SK Jugoslavije, na kojem su sa talijanskim drugovima obavljene veoma korisni kontakti.

Na jedno pitanje o aktivnosti komunističke šibenske komune drug Periša je rekao da se 5000 komunističkih šibenika zalaže da izgradnja socijalizma bude što uspješnija. Na tom putu bilo je značajnih uspjeha ali i teškoća koje se nastoje savladati.

Sekretar KPI Regio Marche Guido je u svome osvrtnu na ovaj posjet naglasio da je veoma sretan što boravi u Šibeniku, gradu borbe i tradicija. On se posebno zahvalio na srdačnom dočeku i toplom prijemu za vrijeme boravka u mjestima splitskog kotara, te izrazio uvjerenje da su ovi kontakti samo početak u razvijanju odnosa između komunističke i stanovništva dviju pokrajina Italije i Jugoslavije, i to na političkom, kulturnom i turističkom planu. »Interes komunističke Italije za Jugoslaviju, rekao je on postaje svakog dana sve veći. Mi želimo da produbimo to poznavanje. Zahvaljujem se ujedno vašem sekretaru, drugu Periši, koji je izrazio visoko mišljenje o borbi radničke klase Italije. Radujemo se što te izjave partije koja je dala tako velik broj žrtava protiv zajedničkog neprijatelja.«

Članovi
Komunističke
partije
Italije
položili
su
vijence
u Parku
strijeljanih
na Šubićevcu

Sekretar Općinskog komiteta SK Paško Periša poklonio je tom prilikom talijanskim drugovima veliku rezbariju »Partizani mineri«, rad Ante Belamarića. U daljnjem razgovoru gosti su pokazali veoma živ interes za sve oblasti života i rada grada Šibenika i okolnih mjesta, a posebno za probleme kandrova u privredi, za školstvo, poljoprivredu, turizam i ostale društvene aktivnosti. Istoga dana u dvanaest sati bili su položeni vijenci u Par-

Poslije všemjesečnih priprema Sekretarijat Odbora za proslavu 900-godišnjice prvog spomena Šibenika donio je konačni program ovoga značajnog jubileja. U programskom uvodu stoji da će se proslava održavati u 1966. i 1967. godini, s tim da se otvaranje jubileja, u veljači ili ožujku slijedeće godine, obilježi svečanom sjednicom Skupštine općine Šibenik uz predloženu Deklaraciju svim radnim kolektivima i građanima, a završetak proslave da se održi, također svečanom sjednicom i akademijom, 3. studenog 1967, kada ujedno ovaj grad slavi 25-godišnjicu svoga oslobođenja.

U ŠIBENIKU VIŠE OPĆE-JUGOSLAVENSKIH MANIFESTACIJA

Budući da će proslava poprimiti općejugoslavenski karakter, predviđeno je da se u Šibeniku locira nekoliko međujugoslavenskih i međunacionalnih manifestacija, kao što su centralna proslava 25-godišnjice osnutka Jugoslavenske ratne mornarice, svečana sjednica Prosvjetnog sabora Hrvatske, Iseljenički tjedan, dio seminarara za strane slaviste u organizaciji Slavenskog instituta Filozofskog fakulteta u Zagrebu, »Melodije Jadrana« i svečanosti u povodu puštanja u saobraćaj mosta preko šibenskog zaljeva. U toku jubilarne

1966. i 1967. godine programi svih kulturno - umjetničkih društava bit će usmjereni u znak jubileja, a isto tako će se održati više kvalitativnih predavanja iz povijesti Šibenika. Sekretarijat Odbora za proslavu zaključio je također da se dostavi zahtjev Komisiji za odlikovanja radi odlikovanja i podjele spomen - plaketa zaslužnim radnicima i građanima. Donesen je i precizni rokovnik i predložen troškovnik koji predviđa vrijednost od 73,5 milijuna dinara.

SPOMEN - KNJIGA I KONZERVIRANJE HISTORIJSKIH SPOMENIKA

Centralno mjesto u programu zauzima edicija spomen - knjige, u kojoj će biti obuhvaćeni svi najvažniji historijski i kulturni događaji tokom 900-godišnjice postojanja ovog grada, zatim bibliografija uz posebnu obradu najnovije historije Šibenika: narodnooslobodilačka borba i 20-godišnji poslijeratni razvoj grada. Na izradi ove edicije sudjelovat će najeminentniji jugoslavenski historičari, kulturni, društveni i javni radnici, među kojima i dr. Grga Novak, predsjednik Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Štampanje ove spomen-knjige bit će dovršeno u 1967. godini. Osim izrade regi-

stra svih kulturno-historijskih spomenika Šibenika, programom je predviđeno da se na bazi raspoloživih sredstava pristupi radovima na konzerviranju historijskih spomenika. U akcijama posebno će se voditi računa o oživljavanju zgrade Muzeja grada Šibenika. Uz osiguranje prostorije za uređenje izložbenog prostora, zatim odjela i zbirke muzeja, ta će se institucija razviti u zavičajni muzej kompleksnog tipa. U toku slijedeće dvije godine izvršit će se adaptacija novih prostorija za potrebe Gradske biblioteke, u čijem sastavu će djelovati posebni odjel za pionire i ekspres čitaonica. Ta će se institucija smjestiti u prostorijama gdje je prije djelovala komunalna banka.

NIZ AKCIJA ŠIREG ZNAČENJA

Osim prigodnih izložbi o tehničkim dostignućima tokom deset stoljeća, te izložbi o historiji poštanske službe na markama razvoju umjetničke fotografije, priredit će se izložba koja će dati presjek svih važnijih događaja od postanka Šibenika do danas. Ona treba ujedno da posluži kao osnova za stalnu izložbenu postavu. Nadalje, u programu je zacrtano više akcija koje će imati karakter šireg značenja. Tako se predviđa izdavanje vodiča koji će, uz historijsko stručni dio, sadržavati sve potrebne informacije o turističkim objektima ovog područja, zatim otkrivanje spomen - ploče na ostacima gradskih zidina na Poljani maršala Tita ili na Kneževoj palači, izdavanje spomen-

marke, razglednica sa panoramskim snimcima starog Šibenika, izrada suvenira, itd. Odbor za proslavu stavio je u zadatak i snimanje dokumentarnog filma pod nazivom »Devet stoljeća Šibenika«, a u organizaciji Povijesnog društva Hrvatske Šibenik će biti domaćin trodnevnog simpoziona historičara naše republike. U toku jubilarne proslave će učestvovati osnovni i srednjih škola te studenti Pedagoške akademije sudjelovati u nagradnoj temi »Šibenik kroz historiju« — putem pismenih sastava i likovnih ostvarenja. Proglašenje nagrada obaviti će se 3. studenog 1966. godine.

GOSTOVANJE RENOMIRANIH KAZALIŠNIH I UMJETNIČKIH ANSAMBLA

Odbor za proslavu predvidio je i gostovanje nekoliko kvalitetnih kazališnih i umjetničkih ansambala — drame i opere, te gostovanje simfonijskog orkestra sa djelima šibenskih kompozitora Baranovića, Belamarića, Zupanovića i drugih. Njihovim gostovanjem bit će obilježen početak i završetak proslave. U nizu različitih manifestacija predviđena su i dva Festivala djeteta, zatim slet omladine šibenske općine (25. svibnja 1966) dječji cvjetni korzo (u ožujku 1966), te nekoliko sportskih priredaba, kao prvenstvo države u veslanju, republičko ili državno prvenstvo u plivanju i vaterpolu i nogometni turnir, uz sudjelovanje naših istaknutih klubova iz Beograda, Zagreba, Rijeke, Sarajeva i Splita. (jj)

NAKON PROMJENA CIJENA IZAZVANIH PRIVREDNOM REFORMOM

Prijave protiv prekršitelja

U nizu akcija koje je Tržišna inspekcija šibenske općine poduzela nakon promjena cijena utvrđeno je više nepravilnosti kod radnih organizacija i poljoprivrednih zadruga. Neke su od njih teže a neke lakše naravi, i protiv prekršitelja su podnijete prijave nadležnim organima. Nadzorom tržišnih organa nad primjenom novih privrednih mjera utvrđeno je, među ostalim, da pojedine radne organizacije nisu pravile kalkulacije o formiranju prodajnih cijena, da se visina marže koja se primjenjivala u 1964. ili u prvom kvartalu 1965. godine u više slučajeva nije dostavljala kako je zakonskim propisima predviđeno. Naime, dostavljala se prosječno za sve grupe proizvoda. Znatne teškoće u radu na kontroli primjene novih propisa činili su pojedini rukovodioci radnih organizacija i poljoprivrednih zadruga time što su veoma loše poznavali propise, pa su usljed toga otežavali brzinu postupka. Do početka ovog mjeseca obavijest o visini marže nije dostavilo 25 radnih organizacija, a 22 kolektiva nisu se potrudila da prilože popisne liste. Od dana stupanja na snagu novih privrednih mjera obavljeno je 33 pregleda na području trgovačke mreže.

NAJTEŽI PREKRŠAJI U INDUSTRIJI »KRKA« I »TEH-NOMATERIJALU«

Prilikom pregleda poslovanja u industriji »Krka« utvrđeno je da je ta radna organizacija u prometu brašnom ostvarila iznad propisanog vrijednost od 515 tisuća dinara. Provjerava-

njem žalbi što su ih dostavili potrošači ustanovljeno je da se polubijeli kruh od pola kilograma prodavao kao bijeli. To je utvrdila analiza provedena u laboratoriju Medicinskog centra u Šibeniku. Ili, na primjer, poduzeće »Tehnomaterijal«, koje je bezrazložno obavljalo prodaju ogrjevnog drva u vremenu od 26. srpnja do 2. kolovoza ove godine. »Dakle, ono je staru zalihu ogrjevnog drva kasnije preračunalo od stare na novu cijenu, tj. povisilo je cijenu od 5.800 na 9.500 za prvu, odnosno od 7.500 na 10.500 dinara za drugu kategoriju. Poduzeće »Kornat« obračunavalo je na kožnoj obući 2 posto veću cijenu od odobrene. No još uvijek su u fazi ispitivanja novoformirane cijene za električne brijačke aparate i donsku kožu. Stovarište »Šipad« zaračunavalo je maržu za krovnu dasku u visini od 8 posto, dok je analizom utvrđeno da je prosječna marža u prvom kvartalu ove godine iznosila svega 3,5 posto. Kod trgovačkog poduzeća »Ishrana« utvrđeno je da je marža za deterđente bila za 5 posto veća od propisane, pa je na osnovu toga oduzeta dobit u vrijedno-

sti od 35.450 dinara. U visini marže koju je »Sloga« prikazala Tržišnoj inspekciji za neke artikle nije odbijala 6 posto općinskog poreza na promet robe. Isto tako, poduzeće je u svom podnesku prijavilo visinu marže za prvi kvartal ove godine u postotku nešto više nego je pregledom utvrđeno, a u prodavaonicama u Prvici i Zlari-nu maloprodajna cijena bijelom kruhu iznosila je pet dinara iznad propisane cijene.

U prodavaonici Mesne industrije Križevci utvrđeno je da su maloprodajne cijene nekim artiklima previsoko određene, iako im je zakonskim propisima ostavljeno da slobodno formiraju cijene. Tako je kranjskim kobasicama cijena za 870 dinara po kilogramu, a zimskog salami za čak 1480 dinara. Kod »Mesoprometa« je primijećeno da su cijene pojedinim vrstama mesa bile veće od onih u Splitu za oko 100 dinara, pa su intervencijom organa Tržišne inspekcije cijene mesa u Šibeniku uskladene sa cijenama u Splitu. Prodavaonica »Borovo« je na prodajnoj robi 26. srpnja ove godine nepravilno ostvarila razliku u vrijednosti od 10.117 dinara, a tvornica »Jadranska« je neovlašteno povisila prodajne cijene platnu »Kozara« za 42, jastučnicama za 40 i plah-tama od 150 cm za 79 dinara po metru. Međutim, cijene su ponovo vraćene na prijašnji nivo.

I kod poljoprivrednih zadruga je bilo niz nepravilnosti u poslovanju i prodaji artikala. Tako su poljoprivredne zadruge u Bribiru, Rogoznici, Bur-njom Primoštenu, Južnom Primoštenu, Dvornicima, Cisti Maloj i prodavaonici PZ Vodi-ce u Gačelezima povišenjem marži ili maloprodajnih cijena neovlašteno ostvarila razliku u cijenama. (jj)

ČUVATI STARI ŠIBENIK

Često smo puta isticali što valja, a što ne valja u starom dijelu Šibenika. O tome se mnogo diskutira među ljubiteljima starina i među drugim ljudima koji znaju kakvu vrijednost za Šibenik predstavlja njegove uske uličice, stare palače, mali trgovi, ostaci zidina i sve ono što govori o njegovoj dalekoj prošlosti.

Ali, ima nešto što djeluje manje ohrabrujuće. Prošetat ćemo u tu svrhu gradom. Odmah pored Vijećnice uz stepeništem kojim se ide prema Palači Foscolo (štamparija), primjećujemo mjesto koje zaudara od prljavštine. Kome to da se stavi na teret?

Gradska vrata pod Kneževom palačom predstavljaju veoma interesantan dio starog grada. Mnogi se zaustavljaju na tom mjestu, da sa stepeništa fotografiraju prolaz i vrata. Ali, tu se stalno nalaze sa objiju strana kante za smeće. Veću pogrešku nitko ne bi mogao smisliti. Poduzeće »Cisto-ća« trebalo bi da se hitno o tome pobrine, a ako oni to sami ne uklone da ih netko na to najozbiljnije upozori.

Kad smo kod Kneževih palača, onda moramo spomenuti i onu njenu fasadu do ulaza u Gradski muzej. Ostaci velikih komada žbuke padaju sa visine na svaki put nakon kiše, pa

predstavljaju opasnost za prolaznike. Ne bi trebalo mnogo sredstava da se taj zid očisti i postepeno fugira.

Na Dobriću, na jednoj od najstarijih zgrada tog predjela, na kojoj se nalazi u kamenu uklesan veoma stari rebus, nalazi se radnja, čija je fasada uređena kao u kakvom kolor-filmu. Treba samo zastati i pogledati, pa da se vidi to grubo narušavanje ambijenta. Isto vrijedi i za neke mesarnice na tom mjestu. Kako se uopće moglo dogoditi da netko napravi na svojoj ruku takovu »reklamnu«?

Prolaz ispod samostana Sv. Katarine (»Buta«, također je u veoma lošem stanju. Nečist, neosvijetljen. Jedna kuća usred Doca, nedaleko bedema koji se spuštaju prema sjeverozapadu rekonstruirana je na način, da je sasvim »iskočila« iz patini-

rane sredine okolnih kuća. To je tipična dalmatinska težačka kuća, ali sa svježom svijetlom žbukom, kao da ju je jučer tamo netko postavio.

Poviše nje, jedna zgrada je preuređena, ali vlasnik ipak nije imao hrabrosti da uradi nešto slično a vjerojatno je imao i više smisla. I on svoju kuću ostavio u originalnom kamenu, ali je zato prozore obojio upadljivom modrom bojom.

Takovih primjera sigurno ima čitav niz, a ako se nešto ne poduzme, bit će ih svake godine sve više.

U akcijama koje predstoje proslavi 900-godišnjice spomena Šibenika, ovo pitanje starog dijela grada trebalo bi da zauzme jedno od prvih mjesta u konačnom rješavanju.

J. Čelar

Tako se propagira turizam

Turistička je sezona prošla čak i službeno. Sada se nalazimo u periodu tzv. posezone, tj. u periodu godine u kojem se još mogu razvijati gotovo svi oblici odmora i ljetovanja. Ali se čini da ovo naše podneblje nećemo ništa bolje iskoristiti nego u dosadašnjim sezonama, jer gotovo ništa nismo ni učinili za to, osim što smo nekako više počeli o tome misliti. Naš cilj nije da sada o tome naglabamo, jer smo sebi postavili sasvim drugi zadatak: spriječiti neke susrete koje smo imali ove sezone s gostima koji su svoj odmor provodili na našoj rivijeri. Odmah napominjemo da ove turističke razglednice mogu poslužiti i kao primjer, na što bismo ubuduće morali malo više pripaziti.

POSTAT ĆEMO PROPAGATORI VASEG MJESTA

Tko pozna Betinu, zna da je u njoj turizam počeo zapravo ovog ljeta, jer je iz nje u svijet prvi put otišlo stotine i tisuće razglednica i pisama, prvi put je u njoj otvorena mjenjačnica, prvi put otvoren kamp i prvi put je u njoj postignut velik, zadovoljavajući, broj noćenja i posjeta, i mnogo takvih prvih puta. Tko je za to zaslužan, teško je sa sigurnošću i preciznošću reći, ali mislimo da je za to zaslužna čitava Betina, iako bi Betinjani mogli jedno veliko »hvala« reći i nebetinjancima, tj. Zagrepčanki Stefici Kobija i njenim prijateljicama, te onoj dvojici zagrebačkih studenata koji su ovog ljeta rodili u Turističkom društvu. A velika zasluga za to pripada i plivačkom klubu »Betina« koji je gotovo svake večeri organizirao plivačka i vaterpolo natjecanja.

Kod nekih propagatora turizma u Betini našli smo hrpe pisama iz svih zemalja, a u kojima se ljudi raspituju za mogućnosti smještaja, ishrane, kupnje kuća, plitkih plaža i kamping-prostora. Izdvojili smo iz tih pisama dva vrlo karakteristična. Prvo je napisao Josip Josipović iz Slavonske Požege. Evo što on piše: »...Sada želim spomenuti ono drugo, možda još važnije. Ja sam imao ponude iz Vela-Luke, Rovinja, Pašmana, Baške i nekih drugih mjesta. Međutim, iako su uvjeti bili možda povoljniji, odlučio sam se baš za vaše mjesto, jer je njihovo pisanje bilo suviše službeno, bez imalo privlačnosti, a vaše pismo u svakom slučaju zaslužuje pažnju baš zbog toga toplog pisanja... Na takav se način može zaista propagirati razvoj turizma u još nerazvijenim mjestima. Ako mi se bude sviđjelo, preporučit ću to i drugima, a jaću biti sigurno stalni gost«

Drugo pismo uputio je Vlastislav Bukarek iz Usti nad Labem-Kláš u Čehoslovačkoj. Evo što je on pisao: »Vaše pismo nismo pročitali samo mi, već i drugi ljudi kod nas koji se interesiraju za boravak u vašem mjestu, te se nadamo da ćemo postati dobri propagatori vašega lijepog mjesta.« To su, eto, samo dva slučaja kako se turizam razvija i propagira.

MURTER — MALI ZAGREB

Često smo ovog ljeta navraćali i u Murter. To je mjesto u kojem gotovo svaki stanovnik živi turistički, mjesto koje se potpuno afirmiralo. Da je to istina, potvrdit će nam samo neki detalji koje smo uočili. Prvo, u Murteru najviše boravi Zagrepčana, tu je i pet zagrebačkih odmarališta, a sedamdesetak Zagrepčana je kupilo kuće na Murteru, tako da se stari dio Murtera naziva i Grič (iako je još uvijek bez popularnoga zagrebačkog topa!). Počet toga, u Murteru se proda više nekih zagrebačkih novina nego u Sibeniku, a Kroatiatrans je uvela pet redovnih direktnih autobusnih linija na relaciji Zagreb—Murter.

Zahvaljujući upravo turizmu, može se reći da Murter više ne sliči na sama sebe, jer je malo onih koji nisu napravili novu kuću s balkonima i potpuno uređenim unutrašnjim prostorijama. Posebno nam je bilo drago kad smo ovog ljeta čuli od upravitelja odmarališta gluhih da se zahvaljuje Murteranima na dobrim prijemu članova njihova odmarališta. Takvih sličica ima u Murteru napretek. Ali, zasad je i to dosta.

TIJESNO: BOLJE NEGO SE MISLILO

Bilo je to još na početku sezone kad smo navratili u Tjesno. Slika je bila više nego zabrinjavajuća. Ljudi naprosto nisu shvaćali da se to moglo dogoditi: Tjesno je bilo gotovo prazno, a ljudi su se bili najbolje pripremili, podigli bili turističke kredite i čekali. Čak su nam i u Turističkom društvu i u hotelu izjavljivali da od ovogodišnjeg turizma neće ništa biti. Upravo je jedna biva slika koju smo tada zatekli u hotelu: više personala nego gostiju, a pet svirača iz Zagreba naštimavalo je raštimane gitare i instrumente u bašti.

Ali dok su nam Tješnjani sasvim pesimistički najavljivali sezonu, jedan nam je od svirača (a bio je to sin Nele Eržšnik, voda ansambla »Stari momci«) dao ovu izjavu: »O Tjesnu vam mogu reći sve samo najbolje. Ovdje Zagrepčani grade kućice, a ima ih i u odmaralištima. Svi oni koji žele lijepo more, mir i prirodu neka dođu u Tjesno, neće pogriješiti...« Tada je Tjesno naj-

više »plakalo« za Osječanima i Novosadanima koji su upravo tada branili svoje kuće od vodene stihije, a koji su u većini posjećivali Tjesno.

Međutim, to što su do tada Tješnjani bili uveli vodu u 250 kuća, što su bili podigli oko 30 milijuna turističkog kredita, asfaltirali cestu i potpuno kompletirali kuće za iznajmljivanje — nije moglo biti iznervirano. To su gosti, i stari i novi, brzo saznali i u Tjesno je došlo mnogo turista, više nego ljetne dosadašnje godine. Vidali smo Tjesno puno, gostiju u uvall gdje je bio smješten kamp. Vidali smo Tjesno puno, i to nam je bilo posebno drago, jer je to, eto, i u krizi bilo priznanje Tjesnu i posebno povjerenje u Tješnjane.

VODICE — ZAISTA VELIKI PRIMJER

Kako smo nekoliko puta navraćali i u Vodice, vidjeli smo i ono što njih čini turističkom »slom« A bilo je nekoliko sasvim običnih i skromnih sličica izdvojenih iz ljetne gužve. Bi-

li smo tako prisutni kad je jedna starija Vodičanka, sjedeći na kame-nu ispred kuće i opazivši da joj dolaze prošlogodnji gosti, uzviknula »što je vrlo nosi!« Dođite moji, kako ste žuti i u jaketan!« A onda je pozvala svoje ukucane »da vide tko je našao«. Kad su ovi zašli i vidjeli, nastalo je opće grljenje i ljubljenje — kao da dolazi najbliža rodbina. U sebi smo odmah pomislili: »Eh, kad bismo tako svi očekivali svoje goste, a ne samo hladno i službeno!«

Posebno nam je bilo drago što smo, kad god smo navraćali u Vodice, čuli da su sva mjesta popunjena, čak da su neke goste morali upućivati u druga mjesta. To se, uostalom, lako moglo primjetiti po broju kupaca na kilometarskoj vodičkoj plaži. Nemamo riječi kojima bismo mogli iskazati radost koje su nas obuzimale pri takvim susretima i takvim činjenicama. Ali mislimo da su još veće radosti Vodičana, jer su postali, ono što drugi nisu mogli: da uvijek imaju gostiju i da goste lijepo dočekuju, makar ih bilo tko zna koliko.

PRIMOŠTENKE DIKA PRIMOŠTENI

O primoštenskom turizmu kruže različite priče i papiri, posebne pohvale i isticanja, među njima i ona o prometeju s Bosiljine, ali se malo koja dotiče lijepih Primoštenki koje

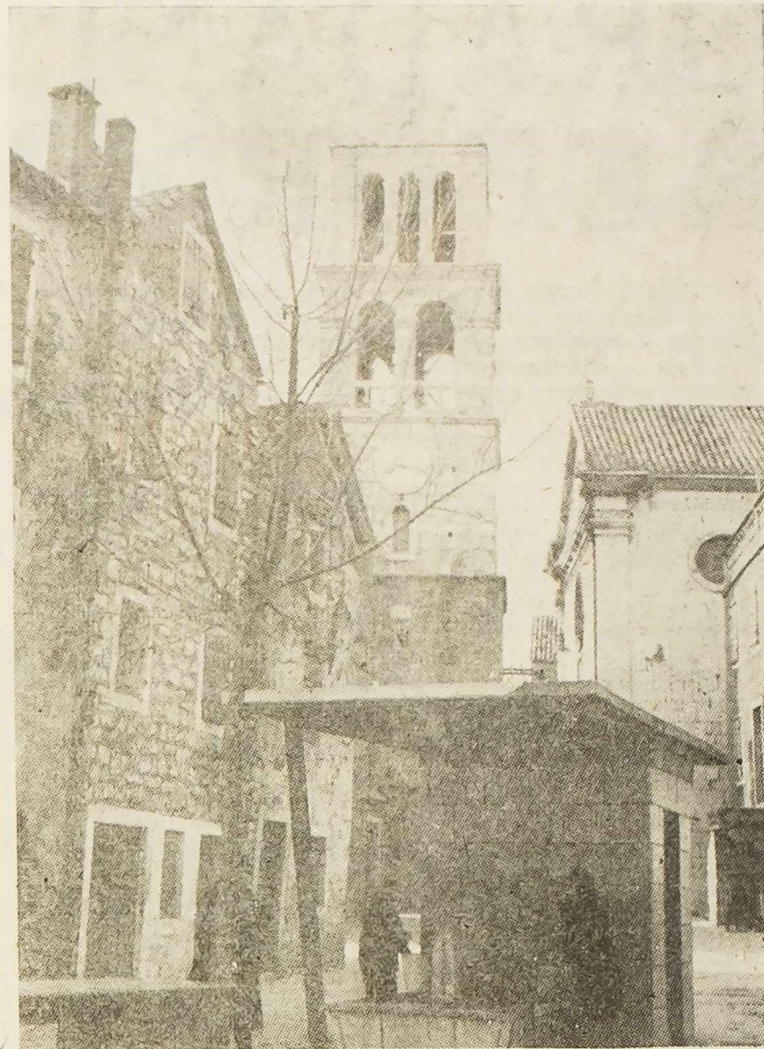
su obukle ugostiteljske kećelje i koje su ove sezone posluživale u objektima i odmaralištima ili radile na recepcijama. Naime, primoštenska je poljoprivredna zadruga sklopila sporazume i ugovore s roditeljima iz Primoštena — da svoji djeca školuju u ugostiteljskim školama u Splitu, Zagrebu i Dubrovniku. Tako se 54 učenika iz Primoštena našlo u tim školama. Tako su Primoštene, rješavali problem nezaposlenosti ženske radne snage u svemu mjestu. Ovog smo ljeta vidjeli kako te mlade Primoštenke poslužuju i zaista smo bili iznenađeni kulturom obraćanja i posluživanja gostiju. A čuli smo pohvalna mišljenja o njima i od gostiju i od upravitelja odmarališta »Jugorapida« iz Zagreba.

Čini se da ostala naša mjesta nisu dosad mislila i na takav način školovanja kadra za turizam, na bi, eto, Primošten mogao poslužiti kao primjer.

To bi bile samo neke sličice o turizmu na našoj rivijeri, vidimo ovog ljeta. Njih je bilo daleko više, ali smo se ipak odlučili za iznošenje upravo tih, jer svaka od njih govori o nečemu što bi trebalo i dalje raditi, svaka je po nečemu karakteristična.

J. Grbelja

Vodice

Suvenire trebamo, ali KAKVE?

Danas se pod pojmom suvenira podrazumijeva sve ono što se može kupiti u specijaliziranim prodavaonicama, tj. sve ono što ima za cilj da privuče pažnju gosta, da otvori novčariku i kupi nešto »za uspomenu«. U posljednju godinu dvije našu su obalu naprosto preplavili »dućani« i punktovi koji nude suvenire. Sam Sibenik imao ih je ovog ljeta i previše. Kakav je promet napravljen s tom robom ne znamo, a to i nije tema ovog napisa. Željeli bismo se samo osvrnuti na ono što se prodaje kao suvenir. Suveniri su skupi, čak odviše skupi, i oni icile interesantniji predmeti slabije su pristupačni domaćim posjetiocu, na kojeg se, izgleda, još uvijek i u potrošnji ovakvog oblika malo računa.

Ohrabrujuća je činjenica da sa naših izloga nestaje kica među predmetima namijenjenim uspomeni na neko mjesto, mada taj kic još nije sasvim iščezao. On se tu i tamo pojav-

ljuje među predmetima »luk-suzne robe« i »potkrada« se, jasno, i samim onima koji pokazuju ozbiljan interes za neke karakteristične predmete nekog kraja. Ipak, u većini slučajeva, možemo zapaziti u izlozima lijepe i umjetnički oblikovane predmete, koji privlače pažnju svojom elegancijom i nenametljivošću. Međutim, ovdje postoji jedan paradoks: u pravu dobar dio takvih predmeta nije, sam po sebi, daleko od kica, i o tom smislu što ne predstavlja naprosto ništa karakteristično. Umjetnički, na primjer, može biti izrađena u drvu jedna »elegančna« »čapla«, ili jelen, ili bilo što drugo. Samo, STA JE TO? Je li to suvenir u pravom smislu riječi, po kojem gost može kazati: »Evo, ovo je iz Sibenika!« To jednako može biti iz Zagreba (što često i jeste!) ili iz Beograda, Banja Luke, Praga, Graca ili kojeg mu drago grada. Istina, neke ljude zanimaju i takvi jeleni, ptice i

slično, ali to nisu pravi suveniri. To su ukrasi, obični ukrasi, bez nekog obilježja sredine.

Prije nekoliko dana jedna je turistkinja iz unutrašnjosti po čitavom gradu tražila razglednice na kojima bi bile glave s katedrale. Nigdje ih nije mogla naći. Koliko nam je poznato, takve razglednice nije nitko u Sibeniku nikada ni štampao. Pojavio se, međutim, jednom jedan kontigent takvih razglednica u nečijoj drugoj režiji, ali su one brze nestale sa izloga. Kad smo već kod razglednica, onda zapažamo da ima na desetke motiva panorama grada i obale (što inače nije suvišno, jer je i to dosta traženo), ali još ništa nismo vidjeli o našim starijim građevinama i mnogim drugim znamenitostima ovoga grada, osim »standardnog« motiva katedrale. Kad se stavi ovakav prigovor, onda se kao »opravdanje« često navodi (zapravo netočno) kako za »te detalje« nema dosta interesa. Kako će ga biti, kad kvalitetnih takvih stvari nikad nije bilo!!

U ostalim »opredmećenim« stvarima nema uopće onoga što karakterizira Sibenik. Nude se neizmjerne količine raznih tapeta, draperije i sličnog, ali se nigdje na javnim mjestima nije vidjelo da netko prodaje sibienske crvene kape, mada ih ima, i malih i velikih. Postoje lutke sa sibienskim narodnim nošnjama, ali: ili su suviše skupe, ili ih nema dovoljno. Nema tko da izrađuje te predmete, a onaj tko još nešto uvijek radi, ne može zadovoljiti potrebe uz nižu cijenu.

Jedan je talijanski turista čuo da se u Sibeniku vino pije iz drvenih vrčeva, nazvanih »bukare«. To je odavno iščezlo, ali tih zgodnih predmeta nigdje nema u prodaji, niti ih tko pravi, mada bi bili veoma interesantni. Svi znamo da u Sibeniku postoji majstor Ante Belamarić, bačvar, koji jedini u svojim umjetničkim rezbarija

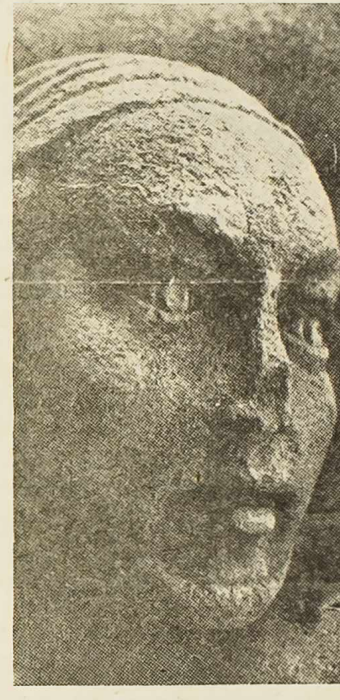
ma unosi motive ovoga grada, bilo iz njegove daleke prošlosti, ili iz NOB-e. On, naravno, ne može raditi za široku potrošnju, ali se nitko nije našao da se ugleda na način i stil rada toga majstora (bar što se tiče tematike). Mislim na proizvođače koji na našem terenu plasiraju sve vrste suvenira.

Bilo je i u Sibeniku pokušaja da se pristupi izradi suvenira koje bi stvarno nešto predstavljali. »Sirovine« za to ima napretek, ali sve je zapelo, u prvom redu zbog pomanjkanja financijskih sredstava.

Svaki grad na Jadranu ima svoje historijske simbole. Oni su često prikazani na brojnim medaljama. Sibenik takvih medalja nema, osim jednoga malog broja primjeraka s jednim ili dva motiva, koji ne privlače nikakvu pažnju.

Primjeri bi se mogli nizati dalje. Vjerujemo da je i u okviru proslave 900-godišnjice spomena Sibenika i nove propagandne politike u turizmu —

sada vrijeme da se i na tome ozbiljnije poradi. J. C.

Marko Copic »Pregrši osmijeha«

Trag do nepoznatoga

Teško mi je bilo dok sam se privikao na njegov polagan, tih govor, na pomalo isprekidane rečenice u kojima je tražio jezgrovite misli. Dok smo razgovarali, na licu mu je stalno bio prisutan diskretni osmijeh, za kojeg bi mnogi rekli da je ironičan. Isto bi to kazali i za njegov pogled. No, mogao sam otkriti da se iza te vanjske manifestacije krije duboka osjećajnost, sentiment izvanredne unutrašnje proživljenosti.

U njegovoj radnoj sobi, sada ljeti kao i zimi, gori svjetlo do ranih jutarnjih sati. Okružen knjigama i stihovima Marko Copic kuca na svojoj mašini stihove. Već deset godina. Pjesnik iz hobija, ali koji je tome posvetio sve svoje slobodno vrijeme.

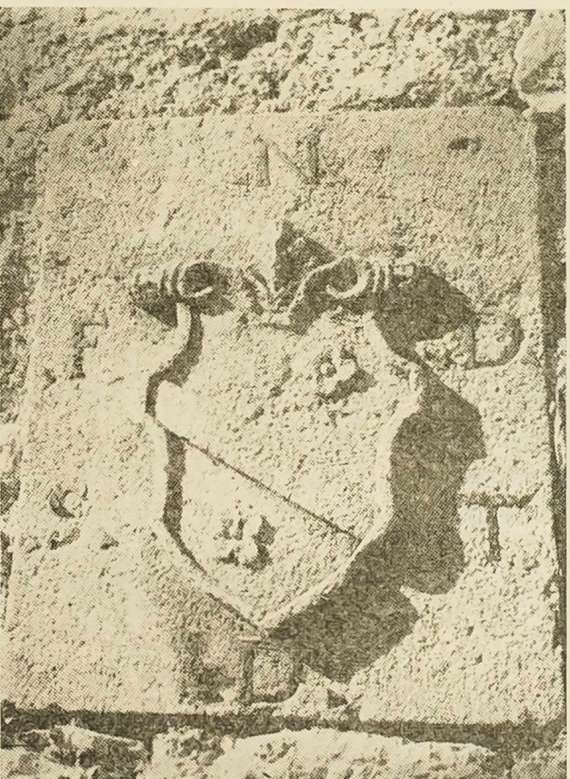
Rezultat toga nastojanja? Dvije objavljene zbirke pjesama »Život pod korom hrast« i »Pregrši osmijeha«, a u pripremi još nekoliko njih. Najčešće preokupacije Marka Copica su ljubav emocije izazvane doživljajima među ljudima, život oko nas sa čestim refleksijama na pojedine historijske momente. O tome kako se okolina koja ga okružuje reflektira u njegovim stihovima rekao nam je otprilike ovo: »Odsustvovala sam iz Sibenika pet-šest godina. Kada sam se vratilo, našao sam sve izmijenjeno. Osobito ljude; moje poznanike i prijatelje. Nekima od njih posvetio sam i svoje stihove. Pjesmu »Sodomi i Gomori« posvetio sam Sibeniku.«

U pjesmama Copic osjeća se stanovit utjecaj grčkih i rimskih pjesnika i antičke mitologije. Na pitanje kako se ti utjecaji reflektiraju na teme iz suvremenog života, rekao nam je: »Matram da je za poeziju i za svakoga suvremenog čovjeka nužno poznavanje bar dijela toga blaga, jer ono otkriva prave ljudske vrijednosti. Ipak, moji najmiliji autori su Bodler, Edgar Alan Po, Lorca i, svakako, naš Goran.«

Na stolu sam primijetio koncept male zbirke »Napušteno kamenje«. Zamolio sam da mi i o tome nešto kaže.

— Malu poemu »Napušteno kamenje« napisao sam za jednu noć. To je jedan osjećaj napuštenosti i osama, sažet u jednoj noći, ali dugo preživljavan. Erije nego što sam mislio tome postavio slijedeće pitanje, prolistao sam zbirku i našao na ove stihove:

Nastavak na 5. strani

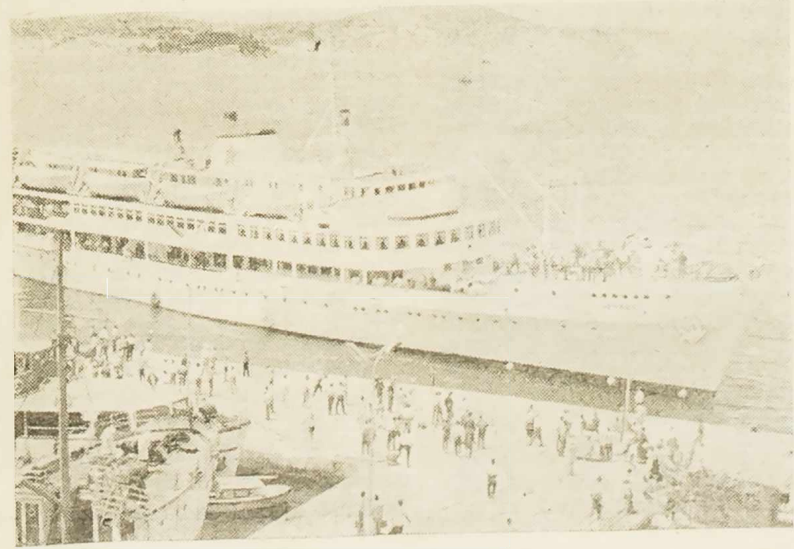
Ovakvih suvenira imamo veoma malo

Posljednji odlazak na jug

Brodovi nisu bili pretrpani ni u jeku najvećeg priliva gostiju, premda su neke linije bile ukinute.

Vjerojatno su teme bile uzrok i cijene, koje su se dva puta povećavale. Pa ipak je, bar na glavnim linijama, bilo uvijek živo. U Sibenik je brodovima dolazilo dosta posjetilaca. U posljednje vrijeme broj putnika je opao. Mnogi su se u svoja mjesta vratili autobusima ili željeznicom, ali ima i onih koji žele da na moru budu »do posljednjeg časa«. Oni putuju brodom, osobito na duže relacije. Naši novi veliki putnički brodovi »Dalmacija« i »Istria« nisu ovog ljeta pristajali u sibienskoj luci. Oni su obavljali kružna putovanja po med teranu. Ni »Jugoslavija«, »Jadran« i »Jedinstvo« nisu svraćali baš često, iako putnici upravo s njima najviše vole putovati.

Jedna od posljednjih većih grupa turista napustila je prije nekoliko dana Sibenik i otputovala brodom »Jugoslavija« na krajnji jug naše obale. J. C.

GRADANI I REFORMA

Privredna reforma nije stvar koja se tiče samo privrednih i društveno-političkih ograničenja, kao kolektivnih tijela. Ona ne revolucionira samo proizvodnju, trgovinu i razmjenu, već i odnose i svijest svakoga pojedinog građanina unutar tih organizacija, svijest o novom kvalitetu rada, ali isto tako i njegov vlastiti »privatni« odnos prema svakodnevnim zbivanjima izvan radnog mjesta.

I pored nekih šaljivih dosjetaka oko pojma unutrašnjih rezervi, pokazalo se da građani na svakom koraku i te kako vode računa o svojim vlastitim rezervama i o tome na što ih troše. Ako se, dakle, u tome znadu i našaliti, to je samo refleks stvarnih problema koje moraju svakodnevno rješavati.

Do sada smo više puta čuli da građani spominju privrednu reformu u trgovinama, u ugostiteljskim radnjama, u saobraćaju, kao i prilikom traženja najrazličitijih usluga. Racionalno trošenje i štednja veoma su očite manifestacije reforme kod svakog čovjeka, a za te pojmove usko je vezana i svijest o kvaliteti onoga šta se traži ili kupuje za novac.

Kada je prije nekoliko dana jedan građanin u jednoj radnji u gradu reklamirao električnu svjetiljku, za koju je platio nešto više od tisuću dinara (pokazalo se na kraju da su baterije bile veoma starog datuma, a drugih nije bilo), spomenuo je da prije on možda i ne bi izvršio takvu reklamaciju, jer bi ga to više smetalo nego što bi mu koristilo. »Ali sada, rekao je on, sada smo u toku reforme u privredi, a ja moram da vodim računa o tome što, koliko i kako trošim. Ništa danas nije jeftino, ali je stara izreka da je suviše skupo samo ono što ne valja.« Svakako, o tome bi trebali voditi računa i oni »s onu stranu pulta«.

U ugostiteljstvu je i inače bilo prigovora, ali ih sada ima daleko više. Građani opravdano traže bolje usluge za ono što plate. Na to imaju pravo, o tome slušaju preko radija, gledaju preko televizije ili čitaju u štampi, pa zašto da i sami tako ne postupaju? Jedan takav slučaj reklamiranja u ugostiteljstvu »u duhu reforme« naveli smo u prošlom broju našeg lista (slučaj sa »čevapčićima« u Primoštenju). U to bismo uvrstili i jedan slučaj koji se dogodio jednome našem građaninu, doduše izvan Šibenika i koji nema direktne veze sa reformom, ali ima veze sa njenim duhom o ponašanju ljudi. Kad je bio izazvan od jednoga nesavjesnog vozača na cesti i grubo vrijeđan, nije otišao kući noseći ljutnju sobom, već se obratio najbližjoj stanici Milicije, ne samo radi kažnjavanja izgređenika već, kako je rekao, »sa kakvom ekspeditivnošću i voljom se radi u javnim služba-

ma«. I bio je zadovoljan. Možda neki primjeri mogu izgledati »nategnuti«, ali oni su istiniti i pokazuju jedan više stupanj shvaćanja odnosa među ljudima u širem smislu.

Treba štedjeti

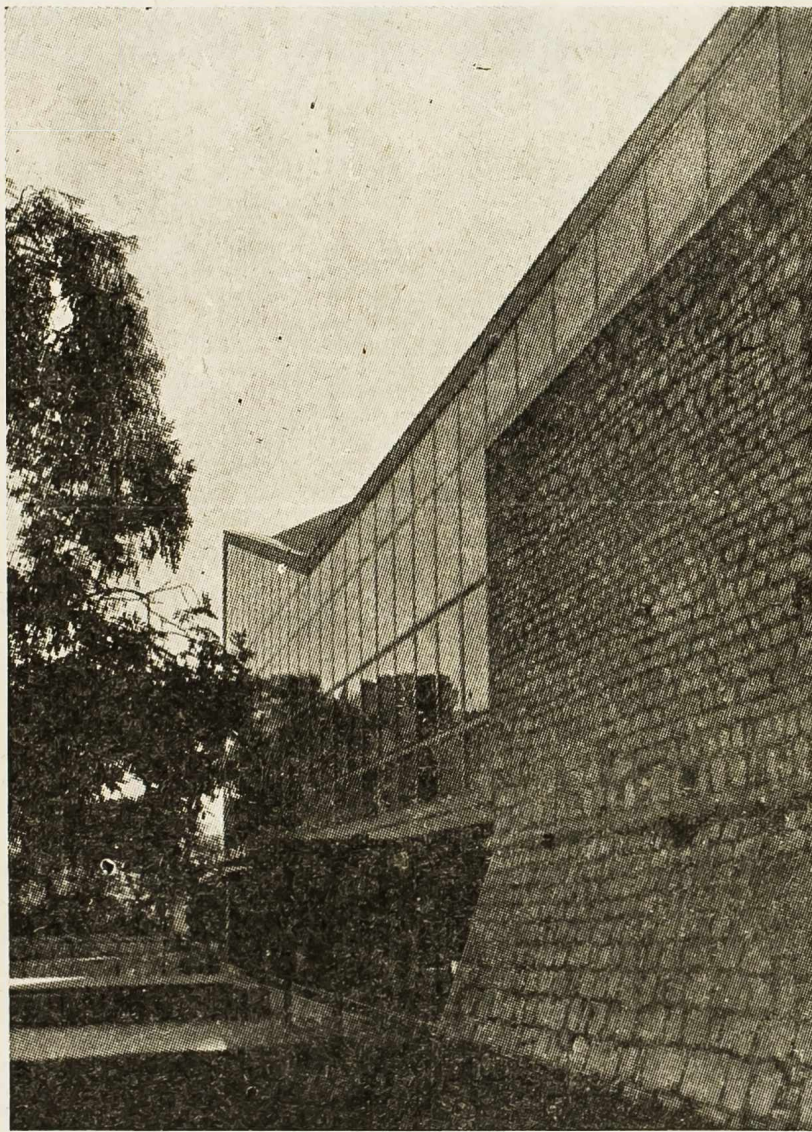
Evo još jednog primjera, »starog« oko mjesec dana. Jedna građanka iz Beograda tražila je na jednom mjestu informacije o autobusu za Ljubljanu. Sa jednog šaltera poslana je na drugi, sa drugog opet na onaj prvi. Na kraju je jedna službenica rekla kolegi preko telefona na drugom šalteru da ta građanka nije bila kod nje, »ona laže...« i tako dalje. Zna je bila uzrujana i spomenula je: zar se na takvim mjestima mogu držati ljudi s takvim postupcima, i to u jeku privredne reforme? Nalazimo da je imala sasvim pravo.

Trebalo bi sada okrenuti medalju i kazati nešto o slučajevima koji zaslužuju pohvalu. Jedan slučaj se zbio na sudu. Dvije stranke spore su se oko zemlje i troškovi su već bili prilično narasli, a nije bilo izgleda da će uskoro koja strana u sporu uspjeti. Sudac je po

tko zna koji put predložio nagodbu. Stranke su je konačno prihvatile. »Ali tjerao bih stvar do kraja, rekla je jedna stranka, da nije privredne reforme i da se ne mora štedjeti«. I nisu uštedjeli samo sebi.

Drugi »sitni« slučaj: jedan je čovjek, vjerojatno turista, u jednoj trgovini kupovao neke predmete za ličnu upotrebu. Prodavač mu je izvadio sav asortiman kojeg je imao, čak je nešto donio i iz skladišta. Objasnjavao je čovjeku čitavih pola sata. Na koncu čovjek nije kupio, uljudno se zahvalio, a prodavač nije ostao mrzovoljan. Njegov gest bio je primijećen i od strane drugih potrošača koji su i sami bili zadovoljni.

Može izgledati da su ovi stvari sasvim na »periferiji« privredne reforme, ali bih prijeko rekao da su u stvari dio njene suštine. J. C.

Brojkomanija ili anomalija

POLJOPRIVREDNE POVRŠINE

STANOVNI U 1964. GODINI

Poznato je da su dalmatinske komune krševite i brdovite i da na njihovu terenu uglavnom »raste« kamen i divlje nisko šprajže. Nas ovdje zanima: koliko od ukupne površine naše komune otpada na poljoprivredne površine. Odmah treba reći da smo u tom pogledu »poljoprivredniji« od Dubrovnika, Splita i Zadra, jer ispada da je od ukupne površine naše komune (pretvoreno u hektare — 103.300 ha) samo nešto više od 19 i po tisuća na nepoljoprivredne površine (dok u spomenutim komunama nepoljoprivrednih površina ima od 22 do 42 tisuće hektara). To u neku ruku govori — da smo velik dio površine naše komune »kultivirali«.

Međutim, to je »brojkomanija« varka, jer od ukupne poljoprivredne površine naše komune (85.650 ha) na »pravu« poljoprivrednu površinu (oranice, bašte, voćnjake i vinograde) otpada samo 20.278 ha, dok na livade i pašnjake otpada više od 65.300 ha, tj. više od tri dijela.

Dakle, o nekoj intenzivnoj dosadašnjoj poljoprivredi nije ni moglo biti riječi, a pogotovo što su poljoprivredne parcele toliko puta usitnjavane (diobom generacija) da više »ne liče na parcele« nego na parcelice. Uostalom, evo i primjera: u prošloj smo godini na našoj komuni proizveli 46 vagona pšenice, ili prosječno po jednom stanovniku — nešto manje od 58 kilograma (!). Kukuruz smo ukupno proizveli 133 vagona, ili nešto više od 166 kilograma po stanovniku. Interesantno je da smo po ha dobili više kvintala pšenice (9,8) nego kukuruza (3,6), što je zaista prava anomalija, jer je prinos kukuruza te godine u SR Hrvatskoj bio 30,2 q po ha, a prinos pšenice »samo« 18,6 q po hektaru.

ŠUME I DRVNE MASE

Ne raspoložemo »najnovijim« podacima o tome, ali mislimo da orijentaciono mogu poslužiti i podaci iz 1961. godine. Tada smo imali ukupno površine pod šumama 14.029 ha. Dakako, tako iznesena brojka ništa ne kezuje. Međutim, kad se zna da je ukupna površina naše komune veća od dubrovačke (za 54 km²) i splitske (za 75 km²), postavlja se pitanje: kako to da te komune imaju mnogo više šumske površine od nas? I to splitska za dva puta, zadarska za tri puta, a dubrovačka za više od četiri puta!

Mislom da nas taj podatak upozorava na hitnost pošumljavanja nepošumljenih površina, u čemu bi članovi Saveza omladine i Socijalističkog saveza, te mjesne zajednice i učenici trebalo da odigraju glavnu ulogu.

Još jedan podatak nes na to upućuje: podatak o drvnjoj masi koju posjedujemo, jer smo mi u 1961. godini imali samo 165 tisuća kubnih metara drvene mase, dok su ostale komune u Dalmaciji imale mnogo više, i to splitska za dva puta, zadarska za četiri puta a dubrovačka čak za više od šest puta. Dakako, ne bi bilo loše da o tome čujemo i mišljenja stručnjaka.

Nedavno smo čuli jednu »privatnu računicu«, po kojoj izlazi da se od oslobođenja do danas, u odnosu na ukupni stambeni fond zgrada, u Šibeniku najviše podiglo novih stanova. Nismo tu »računice« tek tako prihvatili, već smo pošli u potragu za nekim podacima, i evo što smo otkrili: ukupno je u 1964. godini u našoj komuni izgrađeno 504 nova stana, od čega samo u Šibeniku 258 stanova. Interesantno je da je u zadarskoj općini te godine izgrađeno 262 stana više nego u našoj, a u splitskoj čak 579 stanova više. Jedino je manje stanova izgrađeno u dubrovačkoj općini. Ti podaci govore i o tome da je kod nas u privatnom vlasništvu te godine izgrađeno više stanova nego u društvenom vlasništvu, i to za 174 stana, što govori da nismo baš mnogo ulagali društvenih sredstava, a pogotovo kad znamo da je u dubrovačkoj općini u društvenoj svojini izgrađeno 146 stanova više nego u privatnom vlasništvu, a u splitskoj općini čak 611 stanova više. Dakako, najslikovitije govore podaci o uložnim sredstvima iz društvenih fondova u stambenu izgradnju, a oni su za našu komunu, u odnosu na dubrovačku, splitsku i zadarsku, dosta porazni, zapravo porazniji nego što se očekivalo. A to opet potvrđuje da nismo baš naj-

više ulagali u stambenu izgradnju, i da su je u velikom procentu »ponijeli« privatnici.

NARODNE BIBLIOTEKE

Podaci o broju biblioteka ne govore mnogo o našoj kulturnoj situaciji i čitalačkoj publici, jer činjenica da smo ih imali samo sedam (dubrovačka općina — 17, splitska — 17, zadarska — 5) ne mora značiti i da smo malo čitali. Ali, podaci o knjižnom fondu govore nešto više, jer su nam svih sedam narodnih biblioteka imale samo 32.000 knjiga, što znači da je na jednu knjigu dolazilo 2,5 stanovnika. To opet govori da je izbor bio skroman a mogućnosti posudbe dosta minimalne. Netko može postaviti i pitanje da nisu čitali svi i da smo imali dosta nepismenih. Takve upozoravamo da je bilo i mnogo knjiga koje nisu bile za čitanje, čak u velikom procentu, tj. knjiga koje nitko više ne traži. Tako bi opet nekako gornja činjenica bila »na svome«.

Narodne biblioteke u zadarskoj splitskoj i dubrovačkoj općini imale su 8, 15 i 22 tisuće knjiga više od narodnih biblioteka na našoj komuni. Mišljenja onih koji rade u narodnim bibliotekama svakako bi bilo interesantno čuti. Dakle, očekujemo njihove prijedloge.

J. Grbelja

Završeno prvenstvo seoskih aktiva u nogometu

KRIČKE — SIVERIĆ 5:2 (1:1)

U srpnju i kolovozu 29 aktiva Saveza omladine u selima dnuške općine takmičilo se po dvostrukom bod-sistemu za prvenstvo općine u nogometu. U završne borbe kvalificirali su se aktivni sela Kaočine, Kričke, razvođe, Sedramić i Siverić.

U finalnom susretu, koji je održan prošle nedjelje u Siveriću, omladinci Kričaka zasluženo su pobijedili svoga najopasnijeg rivala, ekipu iz Siverića.

Pobjedničkoj ekipi iz Kričaka predsjednik Općinskog komiteta Saveza omladine Riste Mrđen uručio je kao poklon garnituru dresova, a dru-

goplasirana momčad dobila je nogometnu loptu.

Takmičenje seoskih aktiva u nogometu naišlo je na veliko interesiranje i pratilo ga je velik broj gledalaca. Ove i slične sportske priredbe u selima trebalo bi i nadalje podržati. (c)

MALI OGLASNIK

Garsonijeru u Zagrebu mijenjam za isto takvu ili jednospobni stan u Šibeniku.

Za informacije obratiti se redakciji lista.

»PALK« — PODUZEĆE ZA METALNE KONSTRUKCIJE ŠIBENIK

Radi popunjavanja slobodnog radnog mjesta

traži limara

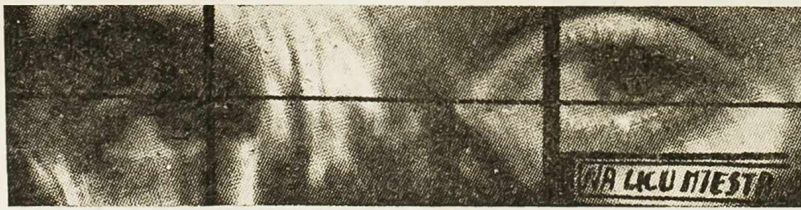
Uvjeti: VKV limar sa najmanje 2 god. staža ili KV limara sa 5 god. staža.

Pokusni rok 2 mjeseca, odnosno 6 tjedana.

Osobni dohodak prema pravilniku o raspodjeli osobnih dohodaka.

Pismene ponude s opisom dosadašnjeg rada dostaviti sekretarijatu poduzeća najkasnije u roku od 15 dana

ČAKULE

ČERGARSKI PORTO FRANKO

Jedan nam se čitalac javio sa zahtjevom da u »Čakulama« napišemo dvije-tri riječi o šibenskom »porto franku«, posebnoj osobitosti grada, kojom se navodno ne može pohvaliti NIJEDAN drugi GRAD. Riječ je o »tržnici« na području Plišča, »seoski zapuštenog, od oslobođenja gotovo netaknutog« bloka s čitavim malim arhipelagom otvorenih smetišta i čitavim klancima vododerina, o »općeučjugoslaveskom ČERGARSKOM porto franku, gdje se jate ne samo cirkusi nego i pojedinačne čerke na kolima i različite šatre — koje smrdje mjesecima«.

Nama je zaista žao što o tome ne možemo INFORMATIVNIJE pisati, jer se od početka gradnje NOVE tržnice izmijenilo NEKOLIKO OPĆINA i općinskih (i kotarskih) BUDŽETA! Drugo, duboko smo uvjereni da tržnica i ovako SLUŽI svojih svrhi — TRGOVANJU, a da su one vododerine ostavljene da ispiru NEČISTOĆE! Treće, kao što i čitalac »tvrdi«, na njoj se čuju i ovakve parole: »Da živi Jugosl.—bilgarska soradnja!«, a, priznajte, to se ne može čuti na običnoj ZELJARSKO-PETRUSIMSKOJ tržnici!

NISU POMOGLE NI SUZE NI PLAČ

Jedno smo pismo dobili iz inozemstva, a u njemu se upozoravaju šibenski novinari da ne propuštaju određene teme koje bi podstakle da u našem gradu bude više reda i čistoće, više smisla za turizam i uređenje okoline. Ali je čitalac upozorio novinare i na sljedeće: »Prije 40 godina postojao je u našem gradu tržni nadzornik, koji je i te kako savjesno vršio svoju dužnost, osobito je bio nemilosrdan u pogledu »mlakarica« koje su ulivale vodu u mljeko. Koju bi zatekao, odnosno ustanovio da je u mljeko ulila vode, odmah bi joj, bez milosti, sve mljeko prolio u kanal. Nisu pomagale ni suze, ni plač, ni kletva, ni molba. Zašto se tako ne bi i sada moglo postupiti protiv takvih nesavjesnih mlakarica?«

Moglo bi se, ali ŠTA bismo onda PILI! Drugo, ako bi se tako postupalo protiv njih, onda bi se trebalo boriti protiv drugih MJEŠANJA I ULIVANJA!

TKO RANO RANI, DVIJE SREĆE GRABI

Da odmah naglasimo: ovaj dio »Čakula« nema nikakve veze sa svo-

jim naslovom, pa čak ni s parafrazom te narodne izreke (... i čitav dan mu se spava!), iako bi se moglo reći da ta parafraza najbolje određuje sadržaj ovog dijela »Čakula«. A evo zašto i kako. Ustavila nas je građanka i rekla da će nas upoznati kako se dodjeljuju stanovi. Iako smo i prije slušali bezbroj čakula o diobi stanova, kojima NISMO poklanjali pažnju, pristali smo na razgovor, i evo što nam je rečeno:

— Dakle, stanove je trebalo dodijeliti prosvjetnim i kulturnim radnicima. Ispunjavali smo upitnike. Nakon toga je došla komisija. Pa se određivalo kome će stanovi pripasti. I ja ga nisam dobila. Interesirala sam se i rečeno mi je da ga je dobio kandidat koji je potpisao ugovor da će doći u Šibenik ako dobije stan, pa da su tako prema njemu obavezni. Zatim, da sada taj stoji u garaži i da mu je žena plućni bolesnik. Kad sam to čula, rekla sam da je i pravo što je on dobio. Ali sam poslala provjeravala te navode, i evo što sam saznala: da ne stoji u garaži, nego u prizemlju koje će se navodno urediti za garažu, da mu je žena zaposlena, a čini mi se da se plućni bolesnici liječe i da su jednako opa-

ni za okolinu kao i »za svoju djecu«, a i ono o ugovoru mi je sumnjivo... Izgleda da je to bila gruba igra s nama. Zašto smo uopće trebali ispunjavati upitnike? Intervenerala sam, ali su svi bili NEMOĆNI...

Tako je pričala ta naša građanka. Mi smo slušali i tek sada, jer nam je to bilo NEZGODNO da njom kažemo, iznosimo pravi naslov za ovaj slučaj: »TKO VEŽE ima, dvije sreće GRABI« (a može i — »čitav dan da mu se spava!«).

JEDAN PAUŠAL MANJE?

Čitali naši građani u novinama da se predlaže ukinuće paušala kojeg plaćamo »Elektrik« za SIJALIČNA mjesta, pa i nas upitali šta mislimo o tome. Dakako, odgovor smo dali po SVOM četu: da NISMO za ukidanje, iako smatramo da je to potpuno ispravno. A evo zašto: što bi to pokrenulo ukidanje još mnogih paušala. A nestankom paušala došlo bi U PITANJE opticanje novca (... itd. Primjer: mi plaćamo i zemljište na kojem nam je izgrađena kuća (pored stanarine). Zamislite sada neboder (bilo koji). On stoji na JEDNOM zemljištu, a zemljarinu plaćaju SVI stanari. Mislite da to nije pravilno.

JESTE! A evo zašto: zato što bi onda zemljarinu plaćao samo onaj, ili oni iz prizemlja. A to znači da u prizemlje ne bi nitko htio... itd. Čitav niz POSLJEDICA!

E, tako je i sa električnim paušalom. Kad bi se on ukinuo, onda bi neki gradili kuće sa PET-ŠEST stanova. Ovako im taj paušal kaže: »E čekaj, brajko! Građo si toliko i toliko soba, a sad plati po svakoj sobi paušal!« Vlasnik se buni da mu elektrika nije kupila ni cementa, ni grede, ni štrikete, ni pržinu... i da nema prava da od njega naplaćuje ono za što nije uložila NI DINARA NI TRUDA, a da on utrošak struje uplaćuje redovno (kao i utrošak šećera, kruha, tkanine, cipela...). Međutim, to ne samo da nije pomoglo — nego je taj vlasnik stana MORAO plaćati MJERAČA struje kad bi ovaj došao. A to mu je nekako kao da radnik dođe u poduzeće po svoju plaću, pa, kad mu je daju, reče: »E, a sad mi još platiš ovo što sam morao sam doći po SVOJU plaću!« Dakako, to mu neće biti isplaćeno, jer će odmah blažajnik dodati: »A sad ti meni plati što sam ti baš ja isplatio plaću«. I tako čitava zavrzlama: zato smo PROTIV ukidanja paušala NA SIJALIČNA mjesta! Uostalom, mi ih nemamo nego — JEDNO.

NABRAJAMO DESET RIJEČI

Jedno nam je pitanje postavio i čitalac koji se izgleda, mnogo bavi listanjem Velikog pravopisa. Zamislite

te šta nam pita — da mu nabrojimo iz pravopisa deset riječi koje se na SASTANCIMA, u diskusijama i referatima, više NE upotrebljavaju. Dakako, mi ne bismo bili Čakule da i to ne znamo, pa smo evo pronašli ovih deset riječi: baštica, baštovan, besavjesnost, bescarinski, besciljan, besćenje, beshljebović, beskamatni, beskarakteran i beskičmenjak (a mogli smo izabrati i ove: beskoljenka, beskompromisan, beskrvan, besmisao, bespartijski, besplatan i bezemljaš). Kao što se vidi, SVE počinju samo JEDNIM slovom i u svima onaj koji nam je to pitanje postavio — može naći primjere za glavovnu FROMJENU asimilacije ili JEDNAČENJA po ZVUČNOSTI. Pa čak i za asimilaciju PO MJESTU IZGOVORA?

KAD BI I DRUGI MOGLI PISATI

Neki su nas čitaoci upozorili da je NEPRAVEDNO što mi sami pišemo »Čakule«, te predložili da bi i drugima trebalo dati priliku. Navodno da u »Čakulama« ima i ISTINE i NEISTINE.

Kako su »Čakule« upravo tako i zamisljene da ih pišu čitaoci (što su i dosad činili u većini slučajeva), još jednom obavještavamo sve one koji žele pisati da se jave. Naravno, i iz SNA i iz JAVE!

Na licu mjesta

U POVODU DJEČIJEG TJEDNA

POSLEDICE FIZIČKOG KAŽNJAVANJA DJECE

MAMA, NEĆEŠ ME VIŠE TUĆI

Danas se mnogo govori i piše o načinima odgajanja. Najveći pedagoški ideal je postignut, svakako, ondje gdje je rezultat u odgoju zadovoljavajući, ali bez fizičkog kažnjavanja. Iskustvo je oduvijek pokazalo a i praksa mnogobrojnih roditelja, učitelja i ostalih odgajatelja dokazuje da je odgajanje djece i mladoj narastaja uopće moguće bez tjelesnih kazni. Šta više, danas je i potvrđeno da je upotreba kazne u odgoju simbol loše metode i tradicionalne zablude. Dijete je mlado biće koje svakako ima svoju osjetljivost, čast i ponos i fizička kazna upravo vrijeđa sva tri ta elementa psihičkog osjećanja. Pristaše tjelesnih kazni pozivaju se na onu narodnu »Batina je u raju izrasla«. Međutim, na onu drugu narodnu »Bat na je zlo koje rada drugo zlo« često zaboravljaju. Za ovu istinu znali su odavno mnogi učeni ljudi. Dovoljno je da spomenemo velikog pedagoga Komenskog koji je oštro osuđivao učitelje koji su pomoću sile i tjelesnih kazni nastojali da kod svojih učenika razviju ljubav prema učenju. »Šibanje i batine nemaju nikakve snage da potaknu u djetu ljubav prema nauci, ali imaju mnogo snage da usade odvratnost i mržnju prema njoj«, pisao je veliki pedagog. I nastavlja: »Muzičar, ako mu žica na c'ri, harfi ili violini zvuče neskladno, ne udara u njih ni pesnicom, ni toljagom, n'ti ih treska o zid, već primjenjuje svoju vještinu dogod ih ne uskladi. Tako treba postupati i s djecom da bi se stekla harmonija i ljubav prema učenju«.

Prema, tome tjelesno kažnjavanje ne vodi ničemu dobrom. Zašto bismo ga onda upotrebljavali, zašto bismo od svoje djece stvarali ljude nestalnog karaktera, slabiče, kukavice i lažljivce.

Uvjereni smo da ni jedan roditelj ne želi da mu dijete bude takvo. Naprotiv, svi mi želimo da od svoje djece stvorimo moralno čvrste, humane, iskrene i čestite ljude, koji će umjeti voljeti život i imati volje da ga grade.

I baš zato što želimo takve ljude moramo ih, kako kaže Elen Kej, »odgajati glavom, a ne rukama«.

Koji snažan revolt i ogorčenost stvara batina prema roditeljima, neka poslušaj ovaj primjer:

»Tragičnog dana pao je prvi snijeg. I kada je htio da izleti na ulicu, da se gruda i sanjka sa svojim vršnjacima, pozvala ga je majka.

»Ima još pet dana do raspusta. Čuvaj se ako dobiješ dvojku. Knjigu u šake i uči — rekla je oštro i otišla na roditeljski sastanak.

Učio je, a zatim otišao školskom drugu Nemanji, pozvao ga na zajedničku izradu zadatka, ali je ovaj volio da se gruda. Vlado se vratio kući i uzeo »Zoologiju« iz koje je imao dvojku. Poslije je pravio nešto od lipova drveta za ručni rad, a tada je prišao umivaoniku i vrhom šestara na limu urezao dvije riječi »Mama, mama«. Toj trenutka, izgleda, tragična odluka bila je zrela.

Otvorio je ormar i uzeo očev pištolj. Bio je prazan. Pažljivo je tražio i našao dva metka. Jedan je stavio u cijev. Tada je uzeo krojačku kreslu i napisao na vratima »Mama, mama, sam sam se ubio«. Precrtao je pogrešnu riječ i napisao »ubio«. Nastavio je: »Neću više da me tučeš. Za sve, sećaćeš me se do groba. Pozdravi moga tatu«.

Legao je na pod. Prstima desne ruke, koja izgleda n'je drhtala, potekao je obarač. Čas kasnije bio je mrtav.

Tako je sebi oduzeo život učenik petog razreda osnovne škole, očito revoltiran na majčine batine, što se najbolje vidi iz napisane rečenice »Mama, mama, neću više da me tučeš«.

Na tisuće i tisuće naše djece danas diže glas svoga protesta protiv batina »Oče, majko, neću da me tučeš«.

Međutim, za kućnih zidova u našim porodicama događa se još koješta. Jedna anketa izvršena u IV. razredu jedne beogradske osmogodišnje škole daje sliku o tome. Na pitanje »kako te roditelji kažnjavaju kad nešto pogriješiš?«, dobiveni su slijedeći odgovori.

Od 57 dječjih odgovora bez potpisa, 28 govore o primjeni fizičkih kazni u porodici. Evo ih nekoliko: »kad pogriješim, otac me išiba kaišem.« »Za neku pogrešku klečim na kukuruz«. »Mene otac udara šibom«, itd. Da li ti roditelji razmišljaju o tome kakve psihčke posljedice ostavljaju fizičke kazne? Danas se sa sigurnošću može utvrditi da one izazivaju strah, prkos, osvetu, mržnju prema roditeljima i razne duševne poremećaje. Nije rijedak slučaj da roditelj u trenutku srdžbe i ne paz' gdje udara, a posljedice takvog bijesa mogu biti raznolike u vidu gluhoće, deformacije kičme, poremećaja nervnog sistema i stvaranja preduvjeta za epilepsiju. Potresna je priča učiteljice o djevočiću koju roditelji tuku kod kuće: »Sjedi u klupi skrštenih ruku, tmurna je, ali ne prati nastavu i tupo gleda preda se. U njoj je ubiveno sve, ne govori, ne igra se, nema volje za rad. Izgleda da i umno zaostaje i jako je zastrašena. Kad govori, čini to plačnim glasom kao da traži sažaljenje.«

Pitamo se, ne čine li ti roditelji zločin nad vlastitim djetetom. Koliko još treba uvjeravati naše roditelje da su to postupci kojima se ne daje zdravu i punu ličnost porodici ni domovini. Prema tome, jasno je da tjelesnim kaznama ne smije biti mjesta u porodicama, jer suvremeni odgoj traži da se djeca odgajaju kako zahtijeva njihova sreća i naša budućnost.

M. Mrđen

Priča s kupališta Jadrije obistinila se u Pakoštanima. Dva prezmenjaka s različitim državljanstvom — rođena braća. Epilog njihove sudbine star pedeset godina.

PRIČA O ISTINITOJ PRIČI

OD PARIZA DO KISTANJA

Spornog dana kolovoza ove godine skupila se, po običaju, na kupalištu Jadrija stara grupa Bukovčana na »šentadu«. Fričali su o svačemu, a najviše o događajima iz NOB-e, jer su svi bili učesnici. Ali, kao po nekom nepisanom pravilu, načela se i priča o familijama, udajama, rastavama, i ko zna o čemu.

Zadržat ćemo se na priči koju je toga dana s nekim posebnim muzikom pričala Marija Karanović-Kukolj. Ona se još kao djevočićica od svojih trinaestak godina sjeća da su Anka Karanović-Veinović i Đuro Karanović imali još jednoga brata, pored onoga što je poginuo u partizanima. Priču nadovezuje tvrdnjom da je Ankin i Đurin otac bio dva puta ženjen, tj. da je s prvom ženom imao dva sina i dvije kćeri, a s drugom samo sina. Polemika se nastavljalala i nadovezivala, ali dokaza nije bilo. Prisutna Anka Karanović-Veinović sa dvoje djece, provodeći odmor na Jadriji, prvi put sluša tu pemalo čudnu priču. Ona se ne može sjetiti da je o tome ikad bilo govora u krugu njezine braće.

SVJEDOK: SLIKA U KLUBU »MEDITERAN«

Svega stotinjak metara daleko od Pakoštana nalazi se odmaralište klub »Mediteran« iz Pariza, u kojem ljetuju turisti gotovo svih pripadnosti.

Istoga dana, dok je možda još trajala priča na Jadriji, stigao je u Pakoštane Đuro Karanović, referent Narodne obrane općine Knin, da desetak dana provede na odmoru u tome mjestu. Pukim slučajem on se upoznao sa službenikom zaposlenim u klubu »Mediteran«, koji ga uvjerava da se jedan Francuz na odmoru u odmaralištu preziva sa Karanović. Videći da čovjek govori istinu, a zainteresirani da čuju o čemu se radi, »bojica odu da potraže toga Francuza — Karanovića«.

U kućici »Slamnatog šešira« (tako iz nazivaju zbog njihova oblika) boravio je Pol Keranović, 47-godišnji bankarski službenik iz Pariza, zajedno sa kćerkom profesoricom i sinom liječnikom. Pod neobičnim ambijentom prostrane šume, kamena i mora, provodio je posljednje dane svoja odmora gost koji je možda »zaboravio« da mu je otac bio Jugoslavien i da je udaljen od njegove rodne kuće svega nekoliko desetaka kilometara.

Pojavio se učtivi službenik i obratio se Polu riječima: »Gospodine Karanoviću traži Vas jedan drug koji se preziva kao i Vi — Karanović«. Nekoliko trenutaka kasnije stajala su jedan pored drugoga dva prosjeda čovjeka u podmaklim godinama. Pažljivo su po licu tražili

crte izraza koje bi možda mogle više da kažu o ovoj nevjerojatnoj igri slučajja. U tom trenutku je Pol Karanović pokazao sliku oca, Đuro Karanović je, prepoznajući na slici rođenog oca Obrada Karanovića, zaplakao i potrčao bratu u zagrljaj.

Bilo je malo vremena da se posjete Kistanje, Knin, sestre Anka i Marija i svi oni koji su trebali da stisnu ruku Polu, a on njima.

— Iduće godine dolazim kod vas. U stvari, dolazim svojoj kući! — rekao je Pol Karanović na rastanku.

— Ja već najesen dolazim u Pariz! — odgovorio je Đuro Karanović.

ŠTA JE BILO S OBRADOM KARANOVIĆEM?

Obrad Karanović, stari rodoljub iz Kistanja, nije mogao da izdrži teror Austroougarske monarhije. Iskorsio je pravu priliku da pokaže svoje nezadovoljstvo. Kada je 1914. godine izbio prvi svjetski rat, uputio se u Srbiju da se bori.

Četiri godine kasnije, 1918. godine, njegova je porodica dobila kratku poruku da je Obrad Karanović poginuo u ratu.

Međutim, Obrad Karanović, za koga su svi mislili da je stvarno poginuo, pojavio se jednog dana u Kistanjama sa ženom Francuskinjom i sinom Polom, koji je tada imao godinu dana. Obrad Karanović, videći svoju prvu ženu živu i zdravu, nije izdržeo — već joj je poletio u zaurljaj.

Sa dostojanstvom je Manda Karanović, žena Obradova, devet dana gostila svoju suparnicu iz Pariza. Devetog je dana Obrad Karanović ispratio svoju Parizanku i sina Pola na željezničku stanicu s obećanjem da će, pošto provede još nekoliko dana kod svoje kuće, i sam poći za njima.

Međutim, Obrad Karanović nije održao to svoje obećanje ženi Parizanki.

Tačno devet godina kasnije umro je u svojim Kistanjama, zapravo u selu Čučevu, gdje je iza sebe ostavio još četvoro djece.

Godinu dana prije njega preminula je Polova majka u Parizu.

Ovih je dana priča ponovo nastavljalena — ali u kući Anke Karanović-Veinović u Ičkovoju ulici br. 1. na Čukarici u Beogradu. Društvo je vrlo skromno.

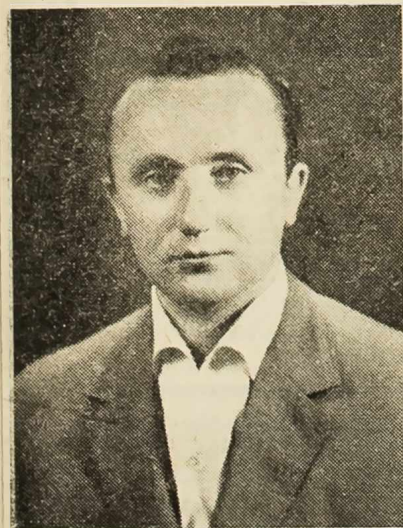
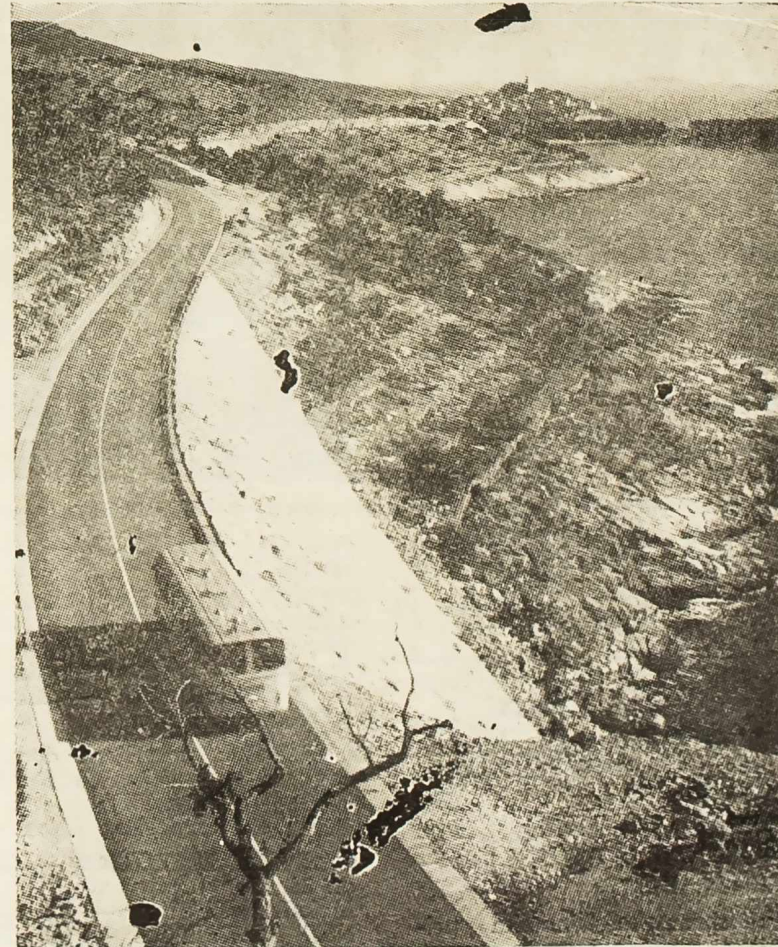
Anka Karanović priča svome gostu Mariji Karanović iz Sibenika finale jedne »tajne« stare pedeset godina.

- kb -

Zašto su obustavljeni radovi?

Prošlog tjedna radnici i tehničko osoblje građevnog poduzeća »Asfalt« iz Rijeke napustili su radilište Jadranske turističke ceste kroz Šibenik. Do obustavljanja radova na još nedovršenoj dionici dugačkoj kilometar i po došlo je — jer je u međuvremenu uslijedila likvidacija poduzeća »Asfalt«, pa je sada ostalo otvoreno pitanje koji će od izvođača radova preuzeti to dovršenje. No jedno je sigurno da se radovi trebaju dovršiti prije izgradnje mosta preko šibenskog zaljeva, a završetak ovog objekta predviđen je do početka turističke sezone.

Na šibenskoj dionici, koja se ne može dovršiti 1,5 kilometara nove ceste između Rokića i stadiona »Rade Konačara«, te parkiralište nedaleko novog mosta. Za te radove još će se investirati oko 80 milijuna dinara.

Marko Copić

Nastavak sa 3. strane

»Oprostite što Te volim, jer ja sam dijete, veliko dijete koje je naučilo voljeti kamenje, jednu vrstu kamenja — rijetkosti čovjekove.

Oprostite što Te volim.

Ne, ne bih želio da si moja,

Trag do nepoznatoga

Jer ti si hladno kamenje, oduzela bi mi svu toplinu, ostavila hladne suze...«

Umjesto mojeg pitanja, sam je počeo pričati: »Nije rijedak slučaj da čovjek ne razmišlja mnogo o životu. Današnji tempo života oduzima mu vrijeme, pa čak i onda kad se dogodi da ga život dovede do tog položaja da mora razmišljati, da mora više misliti o ljudima i životu, da analizira svijet. I sam sam imao jedan slučaj u životu koji me natjerao na razmišljanje.

Bio je malo zbunjen, prevrtao je po knjigama i časopisima. Želio sam da saznam nešto više o ovim subjektivnim porivima, vezanim za njegov život, koji su, ponegdje pesimistički, intonirali neke njegove stihove.

Marko mi je to iznio u ovom obliku:

»Dogodi nam se da podemo na izlet. Spremimo sve stvari. Sve što nam je potrebno za nekoliko dana. Odemo u brda i izqubimo se, a da ni sam ne znamo kako i zašto. Naprosto zalutamo. Zašto? bili smo nespretni. Malo smo mislili ranije, ali zato sada imamo dovoljno vremena za razmišljanje...«

Kažite još nešto o porivima po kojima pišete vaše pjesme.

»Ima pjesama koje govore o vanjskom svijetu čovjeka, o njegovu životu i brigama, a ima ih koje govore i o unutrašnjem svijetu čovjekovu. Ljudi uvijek tragaju za nepoznatim. To je isto što i ono kada mi svake večeri izlazimo iz svojih stanova i odlazimo u šetnju u nadi da ćemo, možda, naći nešto, otkriti nešto, premda dobro znamo da ono za čim tragamo ne postoji, da ga nema.«

Zar tražanje za novim, ako hoćete — intimnim sferama našeg života ne

može uroditi plodom, iako znamo što tražimo? Da li zato u vašim pjesmama ima toliko čežnje, toliko tuge?

»Želio bih da je u mojim pjesmama sve vedro, ali kad krenem tim »vodama«, onda shvatim da ima i onoga što je teško u životu. Sretao sam ljude koji su u prošlosti mnogo trpjeli i koji su imali mnogo suza. Danas su to drugi ljudi, i to me veseli, ali u njima je ipak ostalo jedno veliko siećanje, kao neka poruka za budućnost:

Kada naslonim svoje uho na kamen,

tad čujem Tvoje srce

kako kuca.

I poruke čitam

koje mi pošlaše zvijezde...«

Nakon razgovora u sobi Marka Copića, još je dugo gorjelo svjetlo, i još se dugo moglo čuti kucanje mašine — koja je stvarala nove stihove.

J. Č.

Plivanje

Osvrt na ovogodišnju sezonu

Šampioni druge lige bez zimskog bazena

Plivački sport u našem gradu je relativno mlad sport, sport koji je tek u posljednje dvije sezone dobio stalno mjesto u vrhunskom sportu komune. Istina, ima već 15 godina da u Šibeniku djeluje plivačka sekcija, koja je prvih godina djelovanja bila u sklopu sportskog društva »Mornar« i koja je imala improvizirani bazen na Paklini. Kasnije, kad je izgrađen olimpijski bazen u Crnici, plivačka sekcija dobiva novo ime: plivački klub »Šibenik«, pod čijom zastavom su postignuti najveći uspjesi Šibenskog plivanja.

Godinama su se funkcioneri »Šibenika« trudili da plivački sport u Šibeniku podigne na viši nivo. Bez sumnje, njihov trud je urodio plodom, jer su se sve sekcije kluba uvrstile u elitnu ljestvicu jugoslavenskog plivanja.

GODINA VELIKIH USPJEHA

Sumirajući ovogodišnje rezultate, možemo kazati da je ova godina jedna od najuspješnijih godina. Plivačka ekipa je postigla najviše što je mogla, osvojivši prvo mjesto u Drugom plivačkom razredu, a da je bilo malo više sreće — i plivači i plivačice su se mogli plasirati u Prvi plivački razred. Nedostajalo je nešto više od 400 bodova pa da se PK »Šibenik« iduće sezone takmiči s najboljim klubovima u zemlji. Za taj uspjeh zaslužni svi plivači koji su u toku prvenstva branili boje »Šibenika«, zatim neumorni trener Toni Petrić, koji je na bazenu radio od jutra do mraka čini se da bi bilo nepošteno ako se ne bi pohvalila i uprava društva, koja je nesebičnim zalaganjem rješavala sve probleme koji su se pred klubom pojavljivali.

Vatropolo ekipa je postigla ono što se godinama čekalo. Plasirala se u Drugi vatropolo razred i naredne će se godine boriti sa »Jugom«, »KPK-om« »Primorjem«, »Poškom«, »Jedinstvom« i drugima. Naredne sezone vatropolo ekipa će biti još bolja, jer su se ovih dana sa odsluženja vojnog roka vratili standardni prvotimci Pema i Caleta. Uprava pregovara sa jednim kvalitetnijim vratarom. Tko će to biti, još nam nije poznato.

MLADI KADAR

Osim seniorskih ekipa, uprava veliku pažnju posvećuje plivačima i plivačicama, koji su ove sezone također zabilježili

PRVENSTVO OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA

Prošlih je dana na bazenu »Šibenika« u Crnici održano ovogodišnje prvenstvo osnovnih i srednjih škola u plivanju.

Na prvenstvu osnovnih škola najviše su uspjeha imali plivači i plivačice IV osnovne škole, koji su sakupili 131 bod. Drugo mjesto osvojili su pioniri III osnovne škole. Zatim slijede I osnovna i V osnovna škola.

Pobjedničkoj ekipi u muškoj i ženskoj konkurenciji predani su pehari, a prvoplasiranom, odnosno drugoplasiranom plivaču dodijeljene su diplome.

Na prvenstvu srednjih škola ove godine nisu učestvovala ekipa Gimnazije (prošlogodišnji prvak) i Ekonomske škole. Zaista neshvatljiv postupak rukovodstva tih škola, koje dajama nisu dozvolila da se i ove godine takmiče za pehar Općinskog odbora. Prvo mjesto osvojili su učenici škole za učeničke u privredi u muškoj, a Medicinska škola u ženskoj konkurenciji. (DK)

RADNIČKA SPORTSKA DJELATNOST

U okviru ovogodišnjih radničkih sportskih igara prošlih su dana na bazenu u Crnici održana takmičenja u plivanju. Na tom takmičenju učestvovala su samo tri radna kolektiva, i to: Jadranka, TEF i Medicinski centar. Prvo mjesto osvojili su članovi »Jadranke« ispred M. centra i TEF-a. (DK)

republika u Mostaru osvojila prvo mjesto. I na tom je takmičenju plivač »Šibenika« Juraga bio plivač prvenstva — osvojio je prvo mjesto na 800 i 400 m kraul.

Za takav uspjeh mladih plivača ima zasluge i njihov instruktorka Duško Klisović.

PRVACI REPUBLIKE

Skakački sport u vodu sve više stagnira i nije nikakvo čudo što se na prvenstvima Republike ili države nađe po nekoliko klubova ili skakača. Tako je, na primjer, na prvenstvu Hrvatske, koje je samo održano u Šibeniku, učestvovalo svega četiri kluba sa ukupno

zili velike uspjehe. Na pionirskom prvenstvu Hrvatske, koje je održano u Zagrebu, pioniri »Šibenika« su osvojili šesto mjesto u ekipnoj konkurenciji, a dva plivača osvojila su dva prva mjesta, i to Juraga na 400 m kraul i Zaninović na 50

m leptru za mlade pionire. Na tom prvenstvu je štafeta »Šibenika« 4x200 m kraul, u sastavu Skarica, Rupić, Sare i Juraga, također premoćno osvojila prvo mjesto.

Poslije toga prvenstva tri su plivača »Šibenika« uzeta u sastav pionirske reprezentacije Hrvatske, koja je na prvenstvu

osam skakača i skakačica. Čini se da za ova sport imaju najviše interesa Zagrepčani, dok Zadranji, koji su prijašnjih godina bili najbolji u Hrvatskoj, sve više stagniraju. Što se tiče skakača »Šibenika«, oni su ove godine postigli dobre rezultate. Na pionirskom prvenstvu »Šibenik« je bio ekipni prvak, a

njegov najbolji član (Neven Renje) je osvojio titulu pojedinačnog prvaka. Drugo mjesto pripalo je također članu »Šibenika« Davoru Baraki. Ta su dva pionira, koji jedva imaju po 10 godina, branili boje »Šibenika« i na seniorskom prvenstvu Hrvatske i zasluzeno osvojili treće mjesto u seniorskoj i juniorskoj konkurenciji.

U jednom razgovoru s najboljim stručnjakom za ovaj sport, prof. Križanićem u Zagrebu, mogli smo doznati da je Neven Renje jedan od najvećih talenata što ga je dao jugoslavenski skakački sport. Međutim, tom pioniru zaista treba jedan dobar trener, koji bi ga baš u ovim godinama naučio osnovne elemente ovoga sporta.

PROBLEM — ZIMSKI BAZEN

Voda u mnogim otvorenim bazenima širom zemlje počinje da se smiruje, jer njezini najvjerniji posjetioci, plivači i plivačice, odlaze na odmor. On će biti vrlo kratak, jer će za mjesec dana početi pripreme za zimska natjecanja.

Zimski trening za plivače »Šibenika« predstavlja najveći problem, jer zimski bazen u Šibeniku ne postoji. Plivači i plivačice, da bi održali kondiciju, svakog tjedna jednom putuju u Split — o svom trošku, što svakako otežava normalan rad u zimskim danima.

Izgradnja zimskog bazena je jedan od najvažnijih problema koji se sada postavljaju pred Upravni odbor kluba. (DK)

Košarka

„Šibenik“ otputovao na prvenstvo Hrvatske

Nakon kratkih, ali intenzivnih priprema košarkaši »Šibenika« su otputovali na finale prvenstva Hrvatske u Slavoniku Požegu. Razgovor s rukovodiocima priprema Slipčevićem i Bukićem otkrio je nimalo zavidnu situaciju u kojoj se taj mladi kolektiv nalazi. Ova puta nije riječ u već poslovičnim financijskim sredstvima, jer se njihov minimum za put, zahvaljujući razumijevanju nekoliko privrednih i društvenih organizacija, ostvario. Veliku je teškoću u pripremanju predstavljalo tu što su naši košarkaši jedina ekipa bez igrališta, po zbog toga one nisu mogle biti sprovedene u uvjetima takmičarske atmosfere. Rad u maloj dvorani je neadekvatan nadomjestak radu na igralištu. To je djelimično već i dokazao su-

sret ekipom »Split II«, koji je odigran u predigri susreta Savezne lige »Split« — »Beograd«. Utakmica je izgubljena s rezultatom 47:41, jer je normalno igralište bilo »veliko« za naše košarkaše (naviknute na dvoranu). Oni su često bili »kratki«, što je razlog slabe efikasnosti inače najefikasnije momčadi regije. Za ekipu »Šibenika« za igrali: Ramljak 7, Bogdan, Juras 2, Gulin, Belamarić 9, Luštica 11, Mrša 6, Skarica 6 i Bukić. Nijedan od igrača nije dao ni izbliza onoliko za koliko je objektivno bio sposoban. To naročito vrijedi za dosad najbolje strijelce Jurasa i Belamarića.

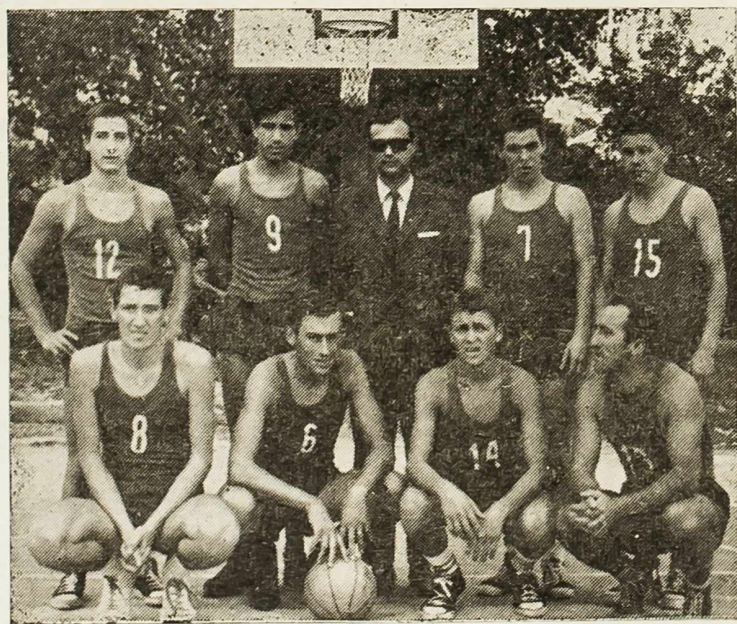
Igrači su ipak pošli na put optimistički raspoloženi. Optimizam se, istina, ne odnosi na plasman, već vlada uvjere-

nje da će maksimalnim zalaganjem »Šibenik« biti bar relativno dorastao protivnik ostalim aspirantima za naslov republikanskog prvaka. Iako »Šibenik« nema gotovo nikakve šanse za neku pobjedu nad ekipama koje su višegodišnji kandidati za ulazak u Saveznu ligu, sama činjenica da će se s njima boriti predstavlja u ovako kratkom periodu postojanja neočekivani uspjeh. U konkurenciji »Kvarnera«, »Trešnjevke«, »Pule«, »Karlovca« i BSK-a (Slavonski Brod), koji u svojim redovima imaju niz mladih reprezentativaca, kao Valek, Bračun, Kolarović i drugi, naši mladi igrači imaju već prilike da dosta nauče i steknu mnogo iskustva. S.

SPORTASI KOD PREDSEDNIKA OPĆINE

Predsjednik Skupštine općine Šibenik Jakov Grubišić primio je u Gradskoj vijećnici grupu najistaknutijih šibenskih sportaša. Osim šestoplasiranog veslača sa ovogodišnjega evropskog šampionata Damira Trlaja, prijemu su prisustvovali omladinski reprezentativci u plivanju i vaterpolu Martinović i Belamarić, te predsjednik Općinskog odbora SSRN Ante Milošević i predsjednik Općinskog odbora za fizičku kulturu Nikica Bujas.

U jednosatnom razgovoru predsjednik se interesirao za rad i uvjete u njihovim klubovima. Na rastanku je svim sportašima predsjednik uručio spomen-knjigu Šibenika. (DK)

Druga savezna nogometna liga

Prvi bodovi u gostima

Gradski stadion u Trebinju. Gledalaca oko 3.000. Strijelci: Živković u 83 i Relić u 84. minuti.

Sudac: Radulović (Titograd).

Šibenik: Sirković, Marenci, Grgić, Žepina, Miljević, Stošić, Živković, Relić, Stanišić, Orošnjak, Marinić.

Leotar: Sušić, Bogonjić, Ovčina, Medović, Bratić, Karamehmedović, Hebin, Sarić, Milošević, Sahnović, Vučković.

»LEOTAR« — »SIBENIK«
0:2 (0:1)

Peto kolo nogometnog prvenstva Druge lige - zapad proteklo je u znaku gostujućih ekipa. Naime, u šest utakmica gosti su odnijeli pobjede. Dalmatinski su drugoligaši doživjeli svoj veliki debakl. »Split« je na svome terenu u igri protiv zagrebačke »Lokomotive« doživio težak poraz od 1:4. »Zadar« je u igri sa posljednjim na tablici »Famosom«, također na svome terenu, doživio težak poraz od 0:2.

Najveći uspjeh petog kola zabilježili su nogometaši »Šibenika«, koji su u Trebinju pobijedili domaći »Leotar«, dosad jedinu nepobijedenu ekipu na svome terenu, sa 2:0.

Po povratku igrača iz Trebinja razgovarali smo s nekima od njih i trenerom Zvonkom Tedlingom.

Grgić: »Utakmica je bila dosta živa i zanimljiva, a na momente i gruba u čemu su prednjačili domaći igrači. U toku cijele utakmice mi smo imali terensku nadmoćnost. Navalni igrači su imali nekoliko zrelih prilika, međutim, ostale su neiskorištene. Sudac Radulović odlično je vodio utakmicu. Naš najbolji igrač bio je Orošnjak. Još su se istakli Relić i Sirković.«

Relić: »Prvi zgoditak nisam postigao ja, iego Živković. Inače utakmica je bila dosta dobra. Igrali smo bolje od domaćih, koji su svim silama nastojali da postignu pobjedu. Što se tiče nedjeljnog protivnika, nadam se da ćemo »Istru« pobijediti.«

Trainer Tedling: »Leotar« je dosta oštra momčad i teško će je tko tući na njezinu terenu. Mi smo ih uhvatili na brzinu, što nikako ne umanjuje našu dobru igru. Igrali smo bolje nego na prethodnim utakmicama. Sve linije u timu su funkcionalne odlično. Naročito do-

Nikola Relić

bro igrao je pomoćni red i Relić i Orošnjak u napadu. I ostali igrači su se dosta dobro zalagali. U prvom poluvremenu smo imali još nekoliko šansi, koje su Stanišić i Relić promašili.

U drugom poluvremenu su domaći igrali dosta oštro, a na momente i grubo, pokušavajući izjednačiti rezultat i postići pobjedu. Međutim, naši su igrali dosta smireno i na kraju utakmice postigli smo preko Relića još jedan zgoditak koji je pokopao sve nade domaćih navijača koji su bodrili svoje igrače od prve do posljednje utakmice.

Što mislite kako će biti u nedjelju protiv »Istre«?

— Ja se nadam da ćemo i u nedjelju osvojiti dva boda i tako se još više približiti vodećoj grupi. Što se tiče sastave tima, mislim da će igrati isti sastav koji je igrao i u Trebinju, a to je: Sirković, Marenci, Grgić, Žepina, Miljević, Stošić, Živković, Relić, Stanišić, Orošnjak i Marinić.

U ostalim utakmicama sastaju se: Famos — Maribor, Slovan — Bosna, Sloboda — Leotar, Celik — Varteks, Lokomotiva — Borac, Segesta — Split, Borovo — Rudar, Zadar — Slavonija. (DK)

Dalmatinska rukometna regija

Pobjeda „Galeba“

U nedjelju je započelo rukometno prvenstvo Dalmatinske regije, u kojoj se takmiči jedanaest klubova. Među kojima se nalazi i prošlogodišnji član Prve savezne rukometne lige — »Split«.

Već u prvom kolu u Šibeniku su se sastali domaći rivali »Galeb« i »Metalca«. I jedna i druga su se ekipa ove godine za prvenstvo mnogo bolje pripremile nego prijašnjih godina i zato opravdano možemo očekivati bolje igre i bolje plasmane na tabelici. »Metalca« je na primjer pojačan Piacem, Pemom i Popovićem, i oni će sigurno predstavljati osjetno pojačanje za ekipu Miše Knežića. Ekipa »Galeba« nije pretrpjela neke naročite promjene. Igra ista ekipa koja je i igrala i prošle godine, jedino je pojačanje vratar Mršić, koji se poslije duže pauze ponovo vratio u staro društvo.

GALEB — METALCA
22:18 (12:8)

Igralište III osnovne škole. Gledalaca oko 300. Sudac Tito Cezar iz Splita.

Galeb: Mršić 1, Mandić 5, Ernjak, Mulin 3, Kujović 4, Bujas 6, Mileta 3, Caleta, Marlović, Bubrić i Plančić.

Metalca: Sarlah, Pema 4, Paić 2, Bolanča, Periša 3, Junaković 2, Vlahov 2, Bašić 3, Popović 1, Nikolić i Čosić.

Domaći derbi između »Galeba« i »Metalca« očekivao se u gradu s velikim zanimanjem. Navijači i jedne i druge ekipe došli su na igralište da bodre svoje igrače. Naročito su bili brojni navijači »Metalca«, koji su donijela i transparente s napisima: »Hoćemo pobjedu! Uvijek vjerni tvoji navijači iz Gimnazijalca! itd.

Utakmica je počela u znaku nadmoćnosti igrača »Galeba« koji su, izgleda, u tim trenucima imali bolje živce. Ta premoć »Galeba« nije izravната do kraja utakmice.

U cjelini gledaoci su promatrali posječan rukomet.

Čini nam se da gledaoci koji su poslile utakmice napali na sudije nisu imali pravo, jer je Cezar sudio zaista izvanredno i njemu se nema šta prigovoriti. Da nije sudio oštro, vjerujemo da bi došlo do incidenta.

U timu »Galeba« su se odličnom igrom istakli mladi Bujas i najstariji igrač, kapetan Kujović. Ta su sva igrača odlično branili zonu pred svojim vratima. Osim njih, treba istaći dobru igru Mandića i vratara Plančića.

Tim »Metalca« igrao je samo na momente dobro, a vjerujemo da će, kad se ta momčad uigra, predstavljati opasnog konkurenta sa sve ekipe u regiji. (DK)

OD SRIJEDE DO SRIJEDE

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premijera francuskog filma — TAJNE KABARETA — do 23. IX

Premijera francuskog filma — ZLOCIN U BARCELONI — (24—27. IX)

Jugoslavenska kinoteka prikazuje američki film — TAJ-

NE DRA KILDAREA — (28. do 30. IX)

»SIBENIK«: premijera američkog filma — HATARI — (do 27. IX)

Premijera talijanskog filma — MAC I PRAVDA — (28. do 30. IX)

»20. APRIL«: premijera domaćeg filma — NE PLACI PETRE — (do 24. IX)

Premijera engleskog filma — DZUNGLA LJEPOTICA — (25 do 28. IX)

Meksikanski film — OLUJA NAD MEKSIKOM — (29—30. IX)

DEZURNE LJEKARNE

Do 24. IX — Varoš — Ulica bratstva i jedinstva.

Od 25. do 30. IX — Centralna — Ulica Borisa Kidrića.

ROĐENI

Irenka, Vladimira i Ružice Kozić; Predrag, Duška i Cvite Rora; Vinko, Ante Unića i Rajke Konjević; Rino, Martina i Jerine Alić; Darko, Ljube i Ane Skugor; Zvezdana, Veselina i Anke Todorović; Matalija, Milomira i Vesne Karačić; Gabrijele, Gabrielova i Ljubice Kutija; Smiljana, Jose i Mare Nakić; Dubravka,

Dinka i Milice Savić; Branka, Filipa i Marije Vučković; Zlatko, Ivana i Zore Sučić; Gordana, Ante i Mirjana Santić; Marin, Ante i Stane Morić; Damir, Krešimira i Ljubice Goretac; Senija, Mate i Ane Banovet; Zoran Jure i Zorke Belčić.

VJENCANI

Roko Grgurićin i Zdenka Šižgorić; Ante Tičić i Golubica Berić; Petar Blažević i Tona Skugor; Stipe Dodig i Helena Dobra i Vice Šupe i Ana Marčić.

UMRLI

Manda Kovačević stara 60 godina; Ružica Sarac, stara 62 godine; Stipe Burazer, star 56 godina; Grgo Cular, star 63 godine; Tomislav Jurić, 9 dana; Iva Kasum, stara 55 godina; Zarko Kalauz, 27 godina; Dragica Torić, 25 godina; Matija Ljubić, stara 62 godine i Predrag Suša, 5 mjeseci.

UPRAVNI ODBOR OSNOVNE ŠKOLE VRPOLJE
OBAVIJEST

Raspisani natječaj od 8. IX 1965. godine produžuje se do 30. IX 1965. godine.

Izdaje i štampa: Novinsko-izdavačko poduzeće »Štampa« Šibenik

Direktor: MIRKO KNEZEVIĆ
List uređuje redakcijski kolegij - Glavni i odgovorni urednik — JOSIP GRBELJA — Uredništvo: Šibenik — Ulica Petra Grubišića 3 — Telefon uredništva 25-62 — Rukopisi se ne vraćaju.

— Mjesečna pretplata za SFRJ 200 dinara, za inozemstvo 400 dinara — Tekući račun: Komunalna banka Šibenik 435-11-18 — Telefon štampari je 22-28 i 29-53.